

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI EGYETEM LAPJA

41. évfolyam 1. szám

Ára: 3 euró (az egyetemen 45 Ft.)

2001. február/1.

AZ ELMŰT FÉLÉVRŐL

Reformok, integráció, financiális kérdések, épületek

Beszélgetés dr. Temesi József rektorhelyetttel

A múlt félév mindenképpen speciális időszak volt az egyetem történetében, hiszen egy rektorváltás utáni első félévet zártunk, s ezt egy olyan tanévben tettük, amelynek az előkészítését nem a mostani vezetés végezte. A rektorváltás hosszú, bürokratikus jellege miatt a vártnál egy kicsit később, májusban került sor az új rektor beiktatására, márpedig Chikán Attila érhető módon nem kívánt bekapcsolódni a konkrét előkészületekbe, mielőtt hivatalosan is megkapta volna a megbízásáról szóló okmányt. Hasonlóan gondolkodott a mögötte álló csapat is.

– Ez a tanév több szempontból is egyfajta átmenetnek tekinthető. Most folyik mindazoknak a gondolatoknak a megvalósítása, amelyek a rektor programjában megjelentek. Egy külső ok, ami miatt átmeneti jellegűnek tekinthető ez a tanév, hogy a 2000-re eső első fele hivatalosan egy inkubációs periódusnak nevezett integrációs átmeneti időszak volt. Ez azt jelentette, hogy az integrációban egyesített intézményeknél az elődöntések autonómiát és védelmet élveztek. A mi integrációnk esetében ez értelemszerűen az államigazgatási karra vonatkozott. Az államigazgatási karnak az egyetem szervezeti és oktatási rendse-

rébe való integrálása tehát igazán még csak most kezdődik.

– Fontos jellemzője az ideai tanévnek az is, hogy intézményünket egy csődökzeli helyzetben lévő egyetemből megpróbáljuk prosperáló egyetemmé alakítani. Nagyon fontosnak érzem mindazokat a lépéseket és intézkedéseket, amelyek elősegítik, hogy gazdaságilag újra életképesse váljon az egyetem, s minden egyéb szempontból is működőképes maradjon. Persze a különféle területeken — az egyetemi gazdálkodás, az oktatás terén, a szervezete fejlesztésben vagy más területeken — különböző munkamódszereket alakított ki a rektor, illetve a vezetés. Az oktatás re-

formja például egy, az egyetemi oktatók széles rétegét integráló bizottsági munkafolyamatban zajlik jelenleg is. 2000 októberében tizennégy különféle feladattal foglalkozó bizottság alakult. Ezen bizottsági munkák eredményeként az egyetem vezetése már meghozta az első döntéseket az oktatás egyes elemeinek átalakítására. A szervezete fejlesztés területén az egyetemi tanács már 2000. június 6-án pontot tett a tanszéki átrendeződésekre és a központi adminisztráció reformjára — azaz az első szervezete fejlesztési lépésekre — a végére. Ez most még nagyrészt a volt közgazdász karokra korlátozódott. A második szakaszban a volt BKE karokon még nyitva maradt kérdéseket kell lezárni, és az államigazgatási kar szervezetén kell módosítani.

– Jelentős kérdés — amellyel az elmúlt félévben sokat foglalkoztunk —, hogy az informatikai és a környezettudományi tudományágakra építve tudunk-e a közeljövőben karokat létesíteni vagy sem.

Ebben a félévben két új intézetet is létrehoztunk. Azon fáradozunk, hogy ezekből az intézetekből a megfelelő szakalapítási munka végeztével olyan erős szervezetek váljanak, amelyek karrá alakíthatók. Az új karok kialakítása létfontosságú számunkra, hiszen ezek által tudunk megfelelni a törvényben megfogalmazott egyetemi kritériumnak, mely szerint több tudományterületen kell képzést biztosítani.

– Az egyéb terhek mellett nem okoz-e gondot az átszervezés?

– Sokak számára meglepő volt, hogy bár 1996-tól folyamatosan pénzügyi problémákkal küzdünk, az igazi válságidőszak az 1999-es év végére, a 2000-es év elejére esett. Többben úgy érezték, hogy a megoldás nemcsak pénzügyi, hanem a rektor személyében is rejlik. Nagyon rossz helyzetben volt az egyetem. Egy átszervezés természetesen újabb bizonytalanságokat visz a rendszerbe, és bár a vezetők nyilvánvalóan a legjobbat akar-

ják, azok, akiken már sok "kísérletet folytattak", általában nem fogadják feltétlen bizalommal az újabb megpróbáltatásokat. Frusztráció, bizonytalanság, gyanakvás is övezte az elmúlt hónapokban (egy évben) történeteket. Nagyon fontos és nagy feladat, hogy olyan bizalomteli légkört teremtsen az egyetem vezetése, amely ezeket a félelmeket, pszichikai gátakat feloldja. Én úgy érzem, hogy ez még jócskán előttünk van. Nincs jó hangulat az egyetemen. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ezen az egyetemen jó időkben, rossz időkben egyaránt jól érezte magát tanár és diák, és figyelmeztető jelzés, ha ebből a kellemes légkörű egyetemből egy rosszabb hangulatú intézmény válik.

– Ez az emberi viszonylatokon is meglátszik. Az elmúlt években tanszékeken és a diákok között is érezni, hogy a hallgatói-oktatói viszony sokat romlott. Rövid időn belül meg kell tehát találni a szervezeteknek is és az egyéneknek is a szerepét, helyét az egyetemen. Ezt a tanévet úgy kell lezárni, hogy hosszú távon előre lássuk, mit akarunk csinálni és kinek mi a feladata, hol a helye ebben. Aki nem találja meg a számítását, a szerepét az új struktúrában, annak persze megvan a lehetősége, hogy úgy döntsön, mást választ. Mi viszont azért dolgozunk, hogy egyetlen kolléga se hagyja el az egyetemet, vagy ha így is tesz, akkor ez ne az itteni lehetőségek híján, hanem egyéb megfontolások alapján történjen. A lényeg az lenne, hogy ez az egy éves — már így is túl hosszú — periódus lezáruljon, és elkezdődjön egy minden területen pozitívabb, építő, értéktérítő folyamat.

– Hogyan bírja az egyetem átvészelni az anyagi problémák és az épülethiány okozta nehézségeket, miközben a reformokra és az integrációra is oda kell figyelni?

– Nyilvánvaló, hogy Pécsről Gödöllőig minden felsőoktatási intézmény alulfinanszírozott, alacsony költségvetéssel dolgozik s

nehéz bármit is előrelépnie. Ez a helyzet nálunk is, de erre még rákötnek azok a problémák, amelyek az egyházi épületek kiváltása, illetve új épületek megszerzése okoz. Az előzőekben elmondtam fontos adaléka, hogy az idejében a teremihiányból, illetve irodahiányból származó zsúfoltság is oka lehetett a rossz közérzetnek. Tavaly júniusban — a kormányhatározatból fakadó kötelezettségünknek eleget téve — a Kinizsi utcai épületet átadtuk a Református Egyháznak. Mindez egy nagyon hosszú és bonyolult folyamatban játszódott le, amelyben sok szereplő vett részt: minisztérium, egyetem, egyház. Azt azonban nem sikerült az elmúlt 4-5 évben megoldani, hogy a kiváltás időpontjára egyetemünk hozzájuthasson egy új épülethez.

Mint látható tehát: rengeteg ideiglenes megoldás terhel minket ebben az évben.

– Milyen beruházási koncepciót dolgozott ki az egyetem vezetése az elmúlt félévben?

– Az új vezetésnek az volt az egyik legnehezebb feladata, hogy ne csak a mindennapok túlélését biztosítsa ebben a helyzetben, hanem a jövőt is megalapozza. Tehát olyan beruházási alternatívákat találjon, amelyek finanszírozhatók és hosszabb távon megoldást jelentenek az egyetemnek. Ebből egy valósult meg az elmúlt félévben. Ez a Sőház-épület felújítása, amely magában ugyan nem oldja meg az egyházi kiváltás során elvesztett ingatlanok hiányából származó problémákat, de ha elkészül jövő nyárra, akkor ez azt jelenti majd, hogy a főépületben felszabadulhatnak szobák. Ez által enyhülhet, vagy reményeink szerint akár meg is oldódhat a tanszékek helyhiánya, és ami nagyon fontos, hogy a Számítógéppontnak is méltó helyet tudunk majd biztosítani. Viszont továbbra sem fog meg-

(Folytatás a 2. oldalon)

80 ÉVES AZ EGYETEMI KÖZGAZDÁSZKÉPZÉS

„A közgazdaságtudományi kar nem ötletszerű alapítás, hanem az összes gazdasági ágak évtizedes óhajának megvalósulása. Ennek a karnak a feladata a mezőgazdasági és kereskedelmi legfelsőbb oktatás egyetemi színvonalon álló megvalósítása, a gazdasági és külügyi közigazgatás vezető tisztviselőinek kiképzése, másfelől a közgazdasági tudományok intenzív művelése”. — olvasható a Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar 1925-ben megjelent tájékoztatójában.

A felsőszintű mezőgazdasági oktatás intézményének megszerzését az 1870-es évektől szorgalmazta a gazdatársadalom, „egyetemi szintű” kereskedelmi-közgazdasági képzés beindítása érdekében a századforduló körül bontakozott ki mozgalom. Századunk tizes éveiben pedig egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a jogász-képzés akkori keretei elégtelenek, a korszerű szemléletű gazdasági-pénzügyi ismeretekkel rendelkező közigazgatási tisztviselők képzéséhez.

A megfogalmazódott igényeket sem az időközben felállított 4 mezőgazdasági akadémia (Mosonmagyaróvár, Keszthely, Debrecen, Kolozsvár), sem a 3 kereskedelmi főiskola (Keleti Kereskedelmi Akadémia, Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia, Fiumei Kivitel

l Akadémia), de még a Műegyetemen 1914-ben — mai kifejezéssel „posztgraduális” jelleggel — szervezett Közgazdasági Osztály sem volt képes kielégíteni. Ilyen előzmények után a legtekintélyesebb hazai érdekképviseleti szervezetek (OMGE, Magyar Gazdaszövetség, Pesti Lloyd Társulat, GYOSz, Országos Ipartestület stb.) javaslatot készítettek az országgyűlés számára egy önálló közgazdasági egyetem felállításáról, amelyet a képviselőházban gr. Károlyi Mihály terjesztett elő 1911. dec. 19-én. Az előterjesztéskor Károlyi három kérdésre adott „előre” választ. Gondolatmenetét érdemes hosszabban idézni: „Az első kérdés az volt, hogy a közgazdasági felsőbb iskolát miért kívánják egyetemenként létrehozni, ha „az egyetem szó a maga klasszikus formájában erre a felsőbb közgazdasági tanintézetre nem applikálható”. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy egyrészt az egyetem ma már nem az, mint amit keletkezésekor képviselt.

Valaha nem a tanítás, hanem a tudomány művelése volt az egyetem célja, a diák nem azzal a szándékkal ment egyetemre, hogy ott kenyérkereső pályára képezze ki, hanem, hogy nyugodtan művelhesse a tudományt. Manapság már nem ez az egyetem. Másrészt „vannak egyéb indokok is, ame-

lyek szükségessé teszik és indokoltá teszik, hogy e közgazdasági felső iskolát megajándékozzuk az egyetem jelzővel. Ez indok pedig az, hogy az egyetemi szónak ma oly varázshatása van, és a doktori címnek is, amelyet mással pótolni nem lehet. Az egyetemi hallgató és még inkább természetesen, a doktori cím társadalmi pozíciót ad

A háború nyomai a Közgáz épületén

lyen ámban modernül gazdálkodni nem lehet, ha az ember izoláltan csak az egyik termelési ág ismereteit sajátítja el. Intenzív mezőgazdaságot ma másképp nem lehet elképzelni, és nem lehet művelni, csak akkor, ha az ember járta az ipar és a kereskedelem terén. Hasonlóképp viszont annak, ki az ipar és a kereskedelem terén

valakinek, és gyakran kizárólag ez okból óhajtatják a szülők azt, hogy a fiaik nem a gyakorlati élet szempontjából produktív pályára lépjenek, hanem a gyakorlati élet szempontjából improduktív pályára lépjenek, csak azért óhajtatják, hogy a doktori címet elnyerjék. Minthogy mi is azt akarjuk, és célunk, hogy minél többen lépjenek a produktív

pályára, ezért óhajtatjuk, hogy quasi családegyesítő adjuk az egyetemi címet, jelzőt és, hogy úgy fejezzem ki, ezzel mi a produktív pályákat szalonképesekké akarjuk tenni”.

A második kérdés az, hogy miért akarják a mezőgazdaságot, ipart és kereskedelmet egy egyetemen egyesíteni. Azért, mert, T. uraim, ma modernül termelni, akár-

produkálni és előrehaladni akar, ismernie kell az ország nyeresztermelését és a mezőgazdasági termelés feltételeit is. Az egyesítést tehát ebből a szempontból is akarjuk.” Ez előfeltétele ugyanis annak, hogy meg lehessen valósítani a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem között annyira óhajtott harmóniát.

A harmadik kérdésre, hogy miért Budapesten kívánják felállítani a közgazdasági egyetemet, Károlyi a következő választ adta: „Azért, mert főleg az ipari és kereskedelmi szakokra nézve itt Budapesten oly kulturális intézetek vannak, melyeket más vidéki városokban nem tudunk megtalálni, sem olyan gazdag könyvtárakkal, sem olyan gazdag intézetekkel nem rendelkeznek a vidéki városok, hogy ottan az ipart és különösen a kereskedelmet olyan modern és olyan mozgékonyan tudnák előadni, mint Budapesten. Hiszen a cél itt a praktikus előadás, nem akarunk teoretikusok lenni, s a legtöbb tantárgyat lehetőleg szemléltetően akarjuk előadni.” Ami pedig a mezőgazdászok számára elengedhetetlen gyakorlati munkát illeti, arra a gödöllői koronauradalmat javasolta.

A főrendiházban Chorin Ferenc, a GYOSz elnöke tette meg az előterjesztést 1912. febr. 1-jén.

(Folytatás a 2. oldalon)

Reformok, integráció, financiai kérdések...

(Folytatás az 1. oldalról)

szünni az égető tanteremhiány, továbbra sem oldódik meg a könyvtár elhelyezése, és nincs fejlesztés sem. Ezért a vezetés azt tartja legfontosabb feladatának, hogy az egyetem ebből a helyzetből kilábaljon. Úgy tűnik, hogy van megoldás: a Czuczor-Mátyás-Köztelek utcák határolta telkeken folyó építkezés. Kiderült viszont, hogy mivel ennek a beruházásigénye elég magas, ezért a források előteremtése jóval nehezebb feladat, mint azt előre gondoltuk. Úgy véltük, hogy ez november táján lezárható. A magyar felsőoktatásban egyedülálló módon nemcsak költségvetési összegekben gondolkodtunk, hanem üzleti befektetőkben is. Lehetőség, hogy a dolognak az új-donság volta is lassította a folyamatokat. Most viszont már 1-2 hónap után belül eldől, hogy megvalósul-e ez a beruházás.

Mi fogja kivézetni az egyetemet ezekből a nehézségekből?

Bár a nagy szervezeteknek nagy a tehetetlensége, nem igaz, hogy egy egyetem típusú rendszer ennek alapján csak úgy "magától elmegy". Eppen az a probléma, hogy az elmúlt 10 évben már túl sokszor bíztuk erre a tehetetlenségi erőre magunkat. Nagyon sok olyan döntés elmaradt, amit meg kellett, vagy meg lehetett volna hozni a 90-es évek elején-közepén, és mi csak sodródunk az árral. Ez üt most vissza ránk. Ezért azt hiszem, nagyon fontos az, hogy alaposan odafigyeljünk arra, hogy az egyetem pozitív értelemben legyen működőképes, azaz ne ebben a tehetetlenségi értelemben, hanem hogy tényleg jó dolgok történjenek, a tanszékük úgy működjenek, ahogy kell, a vizsgák úgy történjenek, ahogy kell, minden úgy menjen, ahogyan annak értelmes koncepciók alapján mennie kell. Világos azonban, hogy éppen az említett területeken sokszor még apró eredmények elérése is aránytalanul nagy erőfeszítést igényel. Nemcsak a mi egyetemünkön, hanem az egész magyar felsőoktatásban mindenki igyekszik erős és lehetőségeken felül teljesíteni, és jobb minőséget termelni, mint amit a rendelkezésre álló erőforrások biztosítanak.

A dolog másik oldala viszont az, hogy meg vagyunk győződve arról, hogy ez az egyetem még mindig, minden problémája ellenére is relatíve és abszolút értelemben véve

is jó egyetem, és nemzetközi összehasonlításban is jó átlagot képvisel. Lényeges azt látni, hogy a mi intézményünk világos perspektívával rendelkezik. Megjegyzem, hogy a kommunikációs igazgatói tisztség megteremtésének egyik célja is az volt, hogy az egyetem megfelelő módon jelenjen meg a sajtóban, legyen arcu-lata, legyen új logója (van, akinek tetszik, van, akinek nem), tehát, hogy a külvilág pozitív képet kapjon az egyetemről.

Nagyon fontos továbbá, hogy a magyar felsőoktatásban folyó versenyben jól tudjuk magunkat pozicionálni. Én azt látom – és ez mindig így volt ezen az egyetemen –, hogy mi sokkal kritikusabbak vagyunk magunkhoz, mint amilyen a külvilág. Ez a felfogás új utak keresésére sarkall. Utazásaim során mindig örömmel látom, hogy a magyar közgazdasági felsőoktatást elismerik a külföldi partnerek. Sok kiváló külföldi kapcsolattal rendelkezünk és tanszékeink, professzoraink jó hírnévnek örvendenek. Nyilvánvaló, hogy ebből a hallgatóknak is profitálnuk kell. A Közgáz versenyelőnye megtartható, csak éppen a jelenlegi helyzetben rengeteget kell dolgozni érte, hogy megmaradjon. Ez persze a diákoknak is érdeke. A hallgató azért jön ide, mert úgy érzi, hogy itt olyan, a munkaerőpiacon jól eladható diplomát kap, amivel Magyarországon vagy máshol sokra viheti. Ezt mutatják a különböző felmérések is.

A Közgáz története felfogható folyamatos reformok történeteként is. Vannak olyan jelek, amelyek azt bizonyítják, hogy a hallgatók szempontjából nézve most jó irányba haladnak a változások?

Az elmúlt tíz évben szakma-ilag hatalmasat lépett előre az egyetem. Ha előveszem a teljes 10 évvel ezelőti tananyagot és a mostanit, akkor a különbség láthatóan egyértelmű és óriási. Közben viszont azt is el lehet mondani, hogy még mindig nem tettünk eleget. Ez a 10 év nem feltétlenül hozta mindazt, amennyi és amilyen lehetőség benne volt. Sokan azt mondják, s ezzel én is egyetértek, hogy most van az utolsó pillanat ahhoz, hogy olyan kulcsfontosságú változtatásokat hajtsunk végre, amelyek valóban minőségi

előrelépést jelentenek. Miközben a rendszerváltás után ugrásszerű fejlődés történt egyes tantárgyakban, szakokon, szakirányokban, addig az újabb, nagyobb léptékű változások, amelyek később időszerűek és szükségesek lettek volna, nem történtek meg. Amikor egy diák bejön az egyetemre, akkor ő ma azt nem tudja értékelni, hogy a 8-10 évvel ezelőttihez képest mennyit javult a helyzet. Őt a saját egyetemi éveit érdeklik és kritikusan figyeli, hogy milyen negatívumokkal találkozhat.

Azt hiszem, hogy egyes tantárgyak, tantárgycsoportok átalakítása terén meggyőzőbb eredményeket kellene felmutatnunk. Elindult például a közgazdaságtani tárgyak tartalmi felülvizsgálata, hiszen az egyetem éppen az alap közgazdaságtani tárgyak oktatásának területén került önmagához képest lemaradásba. Máshol is a tartalmi kérdések előtérbe helyezésére van szükség. Többek között ezért is van szükség új – lehetőleg fiatal – kollégákra, új tanszékvezetőkre, szervezeti változásokra.

A hallgató azt figyeli, hogyan oktatják a tárgyakat, és hogyan kéri azokat számon. Ezen a területen gondok vannak. Én, mint oktatóssal foglalkozó rektorhelyettes is riadtan figyelem, hogy soha nem látott mértékben személytelenedik el az oktatás, és túlságosan nagy mértékben "rossz típusú írásbeliségre" irányul a számonkérés. Az írásbeliség is lehet többféle. A teljesen automatikus, tesztjellegű számonkérésű formák olyan tárgyakban, amelyek kifejtést és akár szóbeliséget igényelnek, tarthatatlan. A jelenlegi vizsgázási formák és technikák nagyrészt a csalások, az érdemtelen előnyök megszerzésének melegágyai. A rektor többször is elmondta különböző fórumokon, hogy ő ezen radikálisan változtatni szeretne. Ez nem sikerülhet egyik napról a másikra. De ebben eltökéltek vagyunk, s mindent megteszünk, hogy ezeket a negatív jelenségeket sikerüljön visszaszorítani.

Milyen jó tapasztalatai vannak az elmúlt félévből?

Eredménynek tartom azt, hogy a stabil – gazdálkodási szakon lévő – szakirányok mellett a hallgatók egyre inkább érdeklődnek az egyéb szakirányok iránt is. A nemzetközi kapcsolatok szakirány vagy a nemzetközi tanulmá-

nyok szak például ilyenek. A közgazdasági karon is egyre inkább vannak népszerű szakok, például az aktuárius szak, hogy csak egyet említsék. Valószínű egyébként, hogy éppen ebbe az irányba kellene lépéseket tennünk, hogy azt a fajta rohamot, ami a gazdálkodási szak felé irányul – és a rövid távú hallgatói pozíciók szempontjából rendkívül racionális –, tehát ezt a megközelítést új, vonzó szakok-szakirányok meghirdetésével ellensúlyozzuk. Ilyen lesz például a gazdaságmatematikai vagy a környezetgazda szak jövőbeni kialakítása, az informatikus közgazdász szak elindítása.

A közelmúlt egyik sikere új vállalati professzori rendszer beindítása. Ezt a tény használatom fel arra, hogy néhány szót szóljak a tudományos munkáról. Az elmúlt években a tudományos munka mintha háttérbe szorult volna egyetemünkön – vagy legalábbis érdemtelenül keveset foglalkoztunk vele. Hol a financiai problémák, hol az oktatási, oktatásszervezési, hol a szervezeti problémák szorították vissza a tudományos munka irányítására fordítandó energiát, a létező teljesítmények dokumentálását, elismerését. Ugyanakkor igaz az, hogy a mintegy 430 oktatóból 200 docens vagy egyetemi tanár, ebből 70 Széchenyi-professzor. Rengeteg tudományos produktum, könyv, cikk, tanulmány születik. Ezeket a tényeket sem a belső, sem a külső közvélemény nem ismeri, nem értékeli eléggé. Feladatunk, hogy mindent megtegyek a magas színvonalú tudományos munka és a minőségi oktatási munka egyensúlyának megteremtéséért és mindkettő megfelelő elismeréséért. Ebben persze segíthet az is, ha az oktatók egyetemi munkájukra tudnak koncentrálni, és ha ez meg az egyetem anyagi tehermentesítését is segíti, ahogy ez az úgynevezett "chair" rendszer esetében van (hogy erre visszatérjünk), akkor ez nagyszerű fegyvertény. Azok az oktatók, akik ezeket a professzori székeket elnyerték, minden bizonnyal még inkább kötődnek majd az egyetemhez, mint eddig.

Máris vannak tehát jó dolgok, csak talán kicsit lassan haladunk. A látványos sikerekre még várni kell – de én már a konszolidáció eddigi eredményeinek is örülni tudok. Ahhoz, hogy továbblépjünk, kölcsönös bizalomra és együttműködésre van szükség.

Györi Dávid

80 ÉVES AZ EGYETEMI KÖZGAZDÁSZEKÉPZÉS

(Folytatás az 1. oldalról)

att soha nem érkeztek vissza. (Ma is ott található a Haus-Hof-und Staatsarchivban.)

A közgazdasági képzés megoldásának égető szükségét bizonyítja, hogy a Tanácsköztársaság idején a Közoktatásügyi Népbizottság Közgazdasági Főiskola megnyitását határozta el. Az újabb rendszerváltás következtében ez sem valósulhatott meg.

A közgazdasági felsőoktatás kérdésének megnyugtató rendezése annyira időszzerű volt, s nem utolsósorban, olyan élelményt foglalkoztatta a közvéleményt, hogy még a forradalmak utáni káoszban sem lehetett már tovább halasztani a megoldást.

A nemzeti kormány a Zichy-féle tervek alapul véve még 1919-ben megkezdte az egyetem-szervezést, aminek eredményeként 1920. október 5-én lépett életbe a budapesti királyi magyar tudomány-egyetemi közgazdaságtudományi kar létrehozásáról és ideiglenes szervezetéről szóló 1920. évi XXXI.

törvénycikk. A törvény 1. paragrafus kimondta, hogy „a felsőfokú közgazdasági képzés céljából Budapesten a magyar tudományegyetemek fakultásaival mindenben egyenrangú és egyenjogú kir. magyar tudományegyetemi közgazdaságtudományi kar állítatik fel.” A kar a törvény szerint négy szakcsoportra oszlik. Ezek: egyetem-es közgazdasági és közigazgatási; mezőgazdasági; kereskedelmi; külképviseleti és konzuli.

A Keleti Kereskedelmi Akadémia és a Kereskedelmi Iskolai Tanárképző Intézet beolvad a közgazdaságtudományi karba. A kart tanszabadság illeti meg és a nyilvános rendes és rendkívüli tanárainak kinevezésére közvetlenül teszi meg a javaslatát. A törvény végrehajtásáért öt tárca a vallás- és közoktatásügyi, a földművelésügyi, a kereskedelemügyi, a pénzügyi, valamint a külügyi – felelt. A visszanyert szuverenitás

következménye volt, hogy mintegy szükségmegoldásként a külügyi és a konzuli képzés is bekerült a szakok közé.

Az ünnepélyes megnyitóra 1920. október 31-én került sor a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében, ahol Horthy Miklós kormányzó, Teleki Pál miniszterelnök és Bernát István dékán mondtak beszédet.

A közgazdaságtudományi kar létesítésének és ünnepélyes megnyitásának gazdag sajtóvisszhangja volt. Ebből a gazdag választék-ből elég csak a Magyar Köz-gazdasági Társaság organumában megjelent írasra utalni: Méhely Kálmán korszakos jelentőségűnek minősítette a közgazdasági egyetem megalakítását, még ha az egyetemen előző közgazdaságtudományi fakultásként létesült is. „most háborgó – írja Méhely – világforradalom katasztrófáink sorozata és sokféle sajnálatos eltvelyedéseink között ragyogó sikert jelent az a tény, hogy az egész vi-

lágion elsőnek mi emeltük önálló egyetemi kiképzés színvonalára a közgazdaságtudományi szakképzést.”

Az 1920/21. tanévtől működő intézmény, 1934-ben, az akkor létrehozott, több egyetemből és főiskolából integrált József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi Karává vált. A megelőző időszakhoz képest ez tényleges alárendeltséget jelentett az intézményen belül. Az új struktúrában élesebben elkülönült a közgazdasági és a köz-igazgatási képzés. Ez a kari szervezést 1948-ig maradt fenn, amikor is napirendre került az önálló, független közgazdaságtudományi egyetem ügye. Az 1948. évi LVII. törvény – több mint fél évszázaddal az első tervek és javaslatok után – létrehozta az immár minden tekintetben önálló Magyar Közgazdaságtudományi Egyetemet.

Összeállította:
Zsidi Vilmos

Az ET 2000. december 18-i ülésének 2. napirendi pontjához

Az egyetemfejlesztési folyamat következő fázisainak sarokpontjai

Bevezetés

Az alábbiakban az egyetem fejlesztésével foglalkozó 14 bizottságot összefogó Csúcspontbizottság által elfogadott azon alapelveket ill. sarokpontokat foglalkoztatjuk össze, amelyekre a munka következő fázisában a bizottságok építhetnek. Az eddigi bizottsági munkák során számos további kérdés is napirenden volt, ezeknek jelentős részével kapcsolatban azonban ma még nem lehet vagy nem célszerű döntést hozni. Mint ismeretes a bizottsági munkák végrehátaridege 2001. március 31. Ekkorra kell a ma még nyitva hagyott kérdéseket lezárni. Természetesen a munka minden fázisában az éppen szükséges döntéseket illetően a javaslatokat az egyetem illetékes szervei elé terjesztjük.

Az előterjesztés szóbeli kiegészítésekkel kerül az Egyetemi Tanács elé. Tisztelettel kérem a benne foglaltak jóváhagyását.

1. Szervezeti kérdések

- 1.1. A kari szerkezet további átalakítására a jelenleg folyó bizottsági munkák végzetével, 2001. tavaszán teszünk javaslatot. A lehetséges legrövidebb időn belül meg kell kezdeni a Környezettudományi Kar akkreditálását, az addig Gazdálkodástudományi Karon működő Környezettudományi Intézetre építve.
- 1.2. Az Államigazgatási Karon szükséges szervezeti változtatásokat két lépésben kell megvalósítani:
  - 2001. január 31-ig javaslatokat kell tenni az integrációból és elemi ésszerűsítésből adódó szervezeti változtatásokra;
  - A kar egyetemi szintű képzésére vonatkozó elgondolások kimunkálásával egyidejűleg javaslatokat kell tenni az ezzel összefüggő változtatásokra;

Mindkét lépcsőt illetően a bizottsági munkára épülő javaslatok előterjesztésére Tamás András integrációs rektorhelyettes urat kérem fel.

- 1.3. A nyelvi képzés szervezeti elhelyezését a jelenlegi IOK bázisán továbbra is a Társadalomtudományi Karon kell megoldani. A képzés újraszervezésére és konkrét szervezeti megoldására vonatkozólag felkérem Szántó Zoltán dékán urat, hogy a bizottsági munka anyagainak figyelembevételével 2001. január 31-ig készítsen javaslatot.
- 1.4. A Közgazdasági Továbbképző Intézet rektorközvetlen, a Vezetőképző Intézet a Gazdálkodástudományi Karhoz tartozik (bizonyos funkciókat átad a KTI-nek – ezekről a bizottsági munkák folyamán születik javaslat), az Államigazgatási Kar megtartja továbbképző intézetét.

2. Oktatásszervezési kérdések

- 2.1. A felvételi rendje a következő:
  - Egyben történik a felvételi a közgazdasági alapképzésben résztvevő hallgatók számára.
  - Egy blokkban felvételiznek az Államigazgatási Karra jelentkezők.
  - Szakonként felvételiznek a Társadalomtudományi Karra jelentkezők.
  - Külön felvételiznek a környezettudományi szakra és a létrehozandó gazdaságmatematikai szakra jelentkezők.
- 2.2. Az egyetem (2+1)+2 formában oktat, azaz másodév végén szakot, harmadév végén szakirányt választ a hallgató. A pontrendszer jelenlegi formájában megszűnik, az egyes szakok felvételi kritériumait a további munka során kell kialakítani. Elkészítjük egy olyan rendszer megfelelő időpontban történő bevezetését, amelyben – az EU felsőoktatási irányelveinek megfelelően – harmadév végén „képzettséget nem, de végzettséget” nyújtó diplomát adunk, amely azonban a (2+1) alapozó képzés okán tartalmaz bizonyos specializációt.
- 2.3. Az egyes képzési formák között ésszerű átjárást kell megvalósítani. Ennek megfelelően a további bizottsági munkában a következő területekkel ki-emelten kell foglalkozni:
  - szakok közötti átjárás;
  - más felsőoktatási intézményekből való átvétel;
3. **Az oktatási struktúra kérdése**
  - 3.1. Külön alapképzés van (természetesen szakmai és oktatásszervezési okokból is célszerű, hogy ezeknek esetenként jelentős közös része legyen). Közösen a közgazdász diplomára pályázó jelentkezőknek (beleértve a tanár szakokat is);
  - Közösen a Társadalomtudományi Karra jelentkezőknek;
  - Az Államigazgatási Karra jelentkezőknek;
  - A gazdaságmatematikai szakra jelentkezőknek;
  - A környezettudományi szakra jelentkezőknek;
- 3.2. Közgazdász diplomát a közgazdasági alapképzésre épülő szakirányok hallgatói kaphatnak.
- 3.3. Ki kell alakítani az Államigazgatási Kar egyetemi diplomával záródó képzését.
- 3.4. Matematikából három típusú alapképzés van:
  - az egységes közgazdasági alapképzésben a normál és az emelt szint;
  - (Ki kell alakítani a gazdaságmatematikai szak utóbbihoz illeszkedő képzését, valamint ennek szükséges elágazásait.)
  - a társadalomtudományi alapozó képzés és az Államigazgatási Kar főiskolai képzése számára együtt.

Budapest, 2000. december 12.

Chikán Attila sk.

1/2001. (I. 12.) sz. rektori utasítás a március 15-i és május 1-i munkaszüneti napok körüli oktatási és munkarendről

Hivatkozással a gazdasági miniszter 43/2000. (XII. 18.) GM rendeletre, az SZMSZ 16-19. §-ban foglaltak alapján hatáskörömbe a Budapesti Köz-gazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemen a **március 15-i és május 1-i munkaszüneti napok** körüli oktatási és munkarendet az alábbiakban határozom meg:

március 10. szombat (munkanap): oktatási szünet a központi és kari adminisztrációk ügyeleti rendben dolgoznak,
március 16. péntek: pihenőnap
április 28. szombat (munkanap): oktatási szünet a központi és kari adminisztrációk ügyeleti rendben dolgoznak
április 30. hétfő: pihenőnap

Budapest, 2001. január 15.

Chikán Attila
rektor

Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Tanácsa A 2000. december 18-i ülésén hozott határozatok és állásfoglalások

Chikán Attila rektor megállapítja, hogy az Egyetemi Tanács 36 tagja közül 31 fő jelen van, tehát az Egyetemi Tanács határozatképes. Bemutatja Bárfai Edit adminisztratív igazgatót, aki december 1-től az Egyetemi Tanács titkári teendőit is ellátja. Az Egyetemi Tanács a javasolt napirendet egyhangúan elfogadta.

Határozatok, állásfoglalások:

- 1.) Tamás András rektorhelyettesi pályázatát a Tanács titkos szavazással 28 igen, 2 nem szavazati arányban támogatta.
- 2.) Antal-Mokos Zoltán igazgatói megbízásra benyújtott pályázatát a Vezetőképző Intézet élére, egyben a Gazdálkodástudományi Kar dékánhelyettesi megbízására a Tanács 29 igen, 1 nem szavazati arányban támogatta.
- 3.) Bod Péter Ákos egyetemi tanári pályázatát a Tanács 30 igen szavazattal támogatta.
- 4.) Balázs Péter egyetemi tanári pályázatát a Tanács 28 igen, 1 nem, 1 érvénytelen szavazattal támogatta.
- 5.) Bradean – Ebinger Nelu tanári pályázatát a Tanács 27 igen, 3 nem szavazati arányban támogatta.
- 6.) Pap Zoltán részmunkaidős egyetemi docensi pályázatát a Tanács 29 igen 1 nem szavazati arányban támogatta.
- 7.) Az Egyetemi Tanács határozata az állandó bizottságok felállításában:

Mivel Czako Erzsébet elfoglaltságai miatt visszalépett a Közbeszerzési Bizottság elnöki megbízásától, az új javaslat Tátra Tünde megbízására vonatkozott. Megbízását a Közbeszerzési Bizottság elnöki feladatainak ellátására az Egyetemi Tanács egyhangúan támogatta.

Az állandó bizottságok összetételének elvi alapja, hogy a karok és a szakmailag érintett egyéb szervezeti egységek kellő súlyal képviseltessék magukat, nagyobb jelentőségű bizottságban 2–2 fővel. Így célszerű kiegészíteni a Költségvetési Bizottságot. Az Egyetemi Tanács felkéri a Hallgatói Önkormányzatot, hogy delegáljanak képviselőket az egyes bizottságokba. A további bizottságok összetételét az Egyetemi Tanács a következő ülésén véglegze.

Határozathozatal az alábbi bizottságok összetételében:
A **Költségvetési Bizottságba** az Egyetemi Tanács egyhangúan javasolja Varga Juliát tagnak és a Bizottság összetételét egyhangúan jóváhagyja az előterjesztés szerint:

A Bizottság elnöke:

Bánfi Tamás – Pénzügyi Intézet

A Bizottság titkára:

Balogh László – Pénzügyi Tanszék

Tagok:

Högye Mihály – Közgazdaságtudományi Kar
Varga Júlia – Közgazdaságtudományi Kar
Lukács János – Gazdálkodástudományi Kar
Kovács Zoltán – Társadalomtudományi Kar
Nagy István Dr. – Államigazgatási Kar
Állandó meghívott:
Piringer Júlia – GMI

A **Képzésfejlesztési és Tudományos Bizottság** összetételét az Egyetemi Tanács egyhangúan jóváhagyta az előterjesztés szerint:

A Bizottság elnöke:

Zalai Ernő

Tagok:

Bánfi Tamás – Közgazdaságtudományi Kar
Keréky György Erzsébet – Közgazdaságtudományi Kar
Kertész Gábor – Közgazdaságtudományi Kar
Vita László – Közgazdaságtudományi Kar
Czako Erzsébet – Gazdálkodástudományi Kar
Csutora Mária – Gazdálkodástudományi Kar
Dobák Miklós – Gazdálkodástudományi Kar
Drótos György – Gazdálkodástudományi Kar
Hrubos Ildikó – Társadalomtudományi Kar
Zsinka László – Társadalomtudományi Kar
Kovács Zoltán – Társadalomtudományi Kar
Rostoványi Zsolt – Társadalomtudományi Kar
György István – Államigazgatási Kar
Takács Albert – Államigazgatási Kar
Kotosz Balázs – Ph.D. – HT
Petényi Györgyi – HT

Állandó meghívottak:

Szarvas Beatrix – alapozó képzés
Temesi József – rektorhelyettes
Kari dékánok, vagy az októ–i dékánhelyettesek

A **Nemzetközi Kapcsolatok és Képzések Bizottsága** összetételét az Egyetemi Tanács egyhangúan jóváhagyta az előterjesztés szerint:

A Bizottság elnöke:

Paprika Zita – Nemzetközi Igazgatóság

Tagok:

Drótos György – Gazdálkodástudományi Kar
Jenci György – Közgazdaságtudományi Kar
Ódor László – Társadalomtudományi Kar
Nagy Árpád – Államigazgatási Kar
Berács József – ISC
Kerekes Sándor – CEMS
Simon Judit – DSG
Alain Ouvrieu – ESIAE
Hofmeister Tóth Ágnes – ERASMUS
Petényi Györgyi – Hallgatói Tagozat

Állandó meghívottak:

Temesi József – rektorhelyettes
Bakacsi Gyula – rektorhelyettes

A **Szociális Bizottság** összetételét az Egyetemi Tanács egyhangúan jóváhagyta az előterjesztés szerint:

A Bizottság elnöke:

Huszár Ernő Dr. – Egyetemi Könyvtár

Tagok:

Kulifai József
Piringer Júlia
Posztnik Erzsébet
Sárosi Mária – KT
Tubákó Adam
Zelényiné Kovács Annamária – Szakszervezet

8.) „Az Egyetemfejlesztési folyamat következő fázisainak sarkpontjai” című rektori előterjesztésben foglaltakat az Egyetemi Tanács egyhangúan jóváhagyta a tudomásul vette azzal, hogy mind az egyes bizottságokban, mind a Csúcsbizottságban a Hallgatói Önkormányzat képviselteti magát.

9.) Az Intézményfejlesztési Terv részét képező beruházásokról szóló tájékoztatót az Egyetemi Tanács meghallgatta és az előterjesztésben megfogalmazott határozati javaslatot (ld. mellékletben) 1 tartózkodás ellenében 30 igen szavazattal elfogadta.

10.) Az Egyetem 2001. évi költségvetésének tervezési munkálatairól szóló tájékoztatót az Egyetemi Tanács meghallgatta és az irások anyagban megfogalmazott határozati javaslatot, mint a további tervezőmunka alapelveit 25 igen, 1 nem szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta.

11.) A Társadalomtudományi Kar szakirányú továbbképzési szakok indításáról szóló javaslatát az Egyetemi Tanács egyhangúan elfogadta. Ezen szakok a következők: Mémők–Gazdaságsszociológus Szakirányú Továbbképzési Szak

Közoktatási Vezető Szakirányú Továbbképzési Szak
Demográfus Szakirányú Továbbképzési Szak
Közhasznú Menedzser Szakirányú Továbbképzési Szak
Szociális Menedzser Szakirányú Továbbképzési Szak
Európai Unió Szakfordító és Konferenciatoimlás Szakirányú Továbbképzési Szak

Társadalomtudományi és Gazdasági Szakfordító és Tolmács Szakirányú Továbbképzési Szak

12.) (Új napirend.) A Társadalomtudományi Kar javaslata egyetemi szintű szociológia alapképzési szak indítására, hivatkozással a Magyar Akkreditációs Bizottság (helyszínen kiosztott) 2000/10/VI/3. sz. határozatára, mely szerint a MAB egyetért a szakindítás engedélyezésével. Az Egyetemi Tanács egyhangú igen szavazattal támogatta a szak indítását már a 2001/2002-es tanévben, amennyiben ennek valamennyi feltétele a pótmeghirdetésig biztosítható.

13.) A vállalati professzori státuszokról szóló szóbeli rektorhelyettesi tájékoztatót az Egyetemi Tanács meghallgatta és jóváhagyóan tudomásul vette.

14.) Az Egyetemi Tanács nem oktató közalkalmazott tagjainak választásával kapcsolatos panaszt kivizsgáló eseti bizottság elnöke beszámolt a vizsgálat eredményéről. Az Egyetemi Tanács a Bizottság írásos állásfoglalását egyhangúan tudomásul vette.

Bejelentések: A Rector bejelentette, hogy Mogorósi János nyert megbízást az ISZOK vezetésére, mely állásra az Egyetem pályázatot ír ki. Az Informatikai Intézet igazgatói feladatainak ellátására megállapodás született Kiss Ferencel. Budapest, 2000. december 19.

Bárfai Edit

ET titkára

Chikán Attila

ET elnöke

Interface

Ez a rovat „velünk” foglalkozik, fiatalokkal, hisz elsősorban emberek vagyunk, majd hallgatók. Szinte észrevétlenül leszünk egy csoport tagjai, és ezzel a lépéssel elhatároljuk magunkat másoktól. Nem homogén csapatot alkotunk, több száz cél, érték, érdek, ÉLET található itt minden nap. Fontosak vagyunk egymásnak, hisz sokszor láthatatlanul alakítjuk egymás életét. Kapcsolatok, barátságok, szerelmek, ellentétek tartják az itt töltött éveket. A számtalan érzés, élmény befolyásolja döntéseinket, viselkedésünket.

Az egyik híres író mondta ezeket az interjújában: „Számomra az egyetemi évek jelentették életem legszebb szakaszát.” Ugye egyetértünk, vagy nem?

Ha elég kedvet érzel, hogy megoszd velünk „egyetemi éveid” negatív vagy pozitív tapasztalataidat, vagy ötleted van, miről lehetne szó az újságban „rólatok”, „nektek”, akkor foglald írásba, és juttasd el a szerkesztőségbe.

Bernschütz Mária

bernschutz@freemail.hu

kozigasz@szerk.bke.hu

Idegennek lenni közöttünk...

Ez az egyetem olyan, mint egy nagy olvasztótégely, hisz több ezen járunk ide. Talán még az évek hosszú során sem ismered meg teljesen az évfolyamtársaidat. Nem is beszélve azokról, akik később kerülnek ide. Ők a kiegészítők, „külsősök”.

Az egyetem több mint ötven helyet tart fenn a főiskolások számára, akik felvételiznek ide, és teljes jogú negyedévesek lesznek. Én is így lettem egyetemi hallgató. Az információ, és a kommunikáció

hiánya, volt az, ami először feltűnt nekem (nekiünk), mint kívülről. Senki sem tud semmit, és azt sem tudja hova forduljunk, de természetesen, ha nem tudjuk megoldani a problémát, a nem teljesítésű, különböző szankciókkal jár. Másodszor, a bizalmatlanság másokkal szemben, ami talán az előző feltevésem következménye, mert nem ismerem, és nem is ismerhetsz ennyi embert.

Az egyetem nagy befogadóképessége sok problémára ad ma-

gyarázatot. Rengetegen vagyunk és emiatt gyakori vendég a személytelenség, aminek hatása a tanításban, a vizsgáztatásban, az egymáshoz való hozzáállásban jelenik meg.

Az Általános Vállalkozási Főiskolán államvizsgáztam, ahol tudtam, kihez forduljak, úgy mond „családiás” környezetben telt el ez a pár év. Ez persze köszönhető annak is, hogy egy évfolyamon max: 350 hallgató volt. Az évek során részt vehettem programszervezésben, a HÖK-tevékenységben, újságírásban stb.

Felvételtem ide, s felvettek. Furcsa ez a közties állapot, nem tartozom az ÁVF-hez, de még az egyetemhez sem. Elvesztettem érzem magam, de nem voltam egyedül, a többi főiskolás is, osztottam velem ebben a kérdésben. Az elsősöknek legalább van lehetőségük a csoportbeosztás miatt megkérdezni, megtudni mindent a suliról, itt gondolkodok pl.: a különböző épületekre, szervezetekre, lehetőségekre, ami később számukra hasznos lesz. Mi meg, úgy éreztük magunkat, mintha egy mozgó járműre szálltunk volna fel, ami nem áll meg néhány „utas” kedvéért.

Bekerültünk a darálóba! Már nem az X.Y. vagy, hanem „egy a millióból”. Külsőként olyan rejtett viselkedésmintát tapasztalhattunk meg, amelyet a negyedikesek már nem vesznek észre, de ez nem meglepő, hisz az egyetem követelményei évek óta formálják őket. Nem ártana elgondolkozni azon, hogy a „későn csatlakozóknak” is, valamilyen formában, átadjanak minden alapvető információt, ami elősegíti a beilleszkedésük folyamatát, így elkerülhetné a későbbi negatív élményeket.

Budapest hátulról

EGY CSEPP CSEPEL

Ha hosszabbodnak a délutánok, egyre többet és egyre melengetőbben süt a Nap, s mindezt kellemesen langyos-hűs szél kíséri, akkor ismét kikívánczolunk a szabad levegőre. Szeretnénk kirohanni a városi szmogból, de a szabadságvágyunkat elfojtja a szokásos téli végvi vitaminhiány. Ne hagyjuk! Ha a futáshoz túl kókadtnak érezzük magunkat, válasszunk erre a célra egy közlekedési eszközt. Ha valóban itt a tavasz, akkor ülünk föl egy tavaszi színekkel harmonizáló járműre. Mi lehetne hát megfelelőbb, mint a csepeli HÉV? Hisz’ itt van tőlünk két villamosmegállonyira, szép zöld, gyors és kényelmes. Kell-e ennél több? Hát persze. Hiszen az sem mindegy, hogy juthatunk el vele. S bár az úti cél első ránézésre nem valami vonzó, hidd el nekem kedves Olvasó, nem fogod megbánni, ha egy órácskára Csepel földjére látogatsz.

A Boráros téren a vonatban válassz magadnak a jobb oldalra eső ülőhelyet, húzd ki az ablakot ütközésig és várd meg, míg a szelvény ügésbe, majd vágatába fog. A táj eleinte kissé kietlen, de ez ne szomorítsd el. Nemsokára felépül a Nemzeti Színház, s akkor a ma még élettelen Duna-parti sétány biztos beépül.

A vadonatúj Lágymányosi híd megálló után a vonat ártobog a Kvassay zsilip fölötti hídon, íme máris Csepelen vagyunk. Közben belelegezzük a tiszta dunai szelvet, a körülöttünk terpeszkedő irtózatos méretű pusztaság is megszépül egy picit, noha csak egyetlenegyszer szakítja meg egy romos bakterház. A csepeli szigetcsúcs

Budapest utolsó nagy beépítetlen területe, ennél fogva értéke felbecsülhetetlen. Külföldi befektetők egész kis mesevárost álmotdakt ide. A tervek szerint itt épül majd New York Velencéje: lagúnákkal és tavacsákkal összekötött ultramodern felhőkarcolók, kacsalábon forgó (ez nem vicc!) tornyok törnek majd az ég felé.

Rövidesen Szabadkikötő megállóhelyen állunk meg. Innen, a töltés tetejéről ragyogóan belátni a kikötőt a sok rozoga teherhajóval, az ide-oda tolató vonatokkal, kamionokkal. Pici ízelítőt kapunk az igazi nagy kikötők hangulatából. A kikötőt elhagyva a zöld vonat kicsit jobbra fordul, s megpillantjuk a Gellért-hegyet, egy olyan perspektívából, ahonnan eddig nem ismertük. A hajódaruk erdeje és a Szabadság szobor együtt emlékeztet látványt nyújt, amit üdítően fűszerez az igazi nagy vonatokra emlékeztető ütemes zakatolás és a tavaszi napsütés.

Újabb kanyar után beérünk Csepel régi munkásnegyedébe. A roskadozó földszintes házak letűnt korok beszédes, bár nem éppen vidám emlékei. Sajnos, ma is lakottak. A Szent Imre térre érve vegyünk búcsút a kényelmes szelvényről. Tőlünk jobbra a „Vörös Csepel”, balra a lakótelep mögött az alig ismert „Zöld Csepel” terület. Szerintem válasszunk ez utóbbit. Az 52-es busz visz tovább bennünket, először a lakótelep szemetes utcái között, majd balra leterve végre zöldvetetben. Ezt a környéket – ha már a színeknél tartottuk – nevezzük „Fekete Csepelnek”. A halálában sztár-óriásá vált Zambó Jimmy tragédiája-

nak (meg az azt követő össznépi tragikomédiának) és a nem kevésbé iszonyú, két csecsemőáldozatot követelő kutyatámadás színhelyének közvetlen közelében járunk.

A környékre a közelmúlt eseményei nem nyomták rá a bélyegüket, egyre szebb kertvárosban halad a busz. Az utca vidáman kanyarog jobbra-balra, s ha úgy érezzük, elég a buszozásból, le is szállhatunk. Elveszhetünk a csepeli Királyerdő számtalan picit utcácskájában bandukolva, átbújhatunk a házak előtti járdára boruló lugasokon, felkapaszkozhatunk a közelmúltban természetvédelem alá helyezett Tamariska-dombra. S bár a környék egyszerű, de mégis fejedelmi nyugalommal megenni nehéz, előbb-utóbb mégis keveredjünk le valahogy a Ráckevei-Duna partján elterülő ligetbe, és ha kellően kipihentük magunkat a folyóparti öreg fák alatt, keressük meg a köteles kompot. Bármily hihetetlennek hangzik, itt, Budapest belterületén, most 2001-ben is üzemel ez a régi, s már csak a Tisza legeldugottabb falvaiból ismert közlekedési eszköz. Dacolva a korral hordja az embereket, autókat, sőt akár teherautókat is a két part között. Oda-vissza.

Ha időnk engedi, menjünk át a túlpartra, s a Molnár-szigeten átvágyva, immár egy kis hidacsán átkelve baktassunk be a legifjabb kerület, Soroksár föterére. Innen – minő véletlen – egy újabb HÉV szerelvényvel jutunk vissza a 2-es villamos közvágóhídi végállomásához.

HATÁROZAT (9. ponthoz)

1. Az Egyetemi Tanács áttekintette az egyházi kiváltás ügyében tett vezetői lépéseket. Jóváhagyólag tudomásul vette a Lónyai utcai gimnázium épületének az egyház részére, a kormányhatározatban megjelölt időre történő teljes birtokba adását. Ugyancsak jóváhagyta a tornaterem, a könyvtár és a Számítóközpont bérleti konstrukciójában történő használatát az alábbi megjegyzésekkel:
  - ha a testnevelési foglalkozások megoldására olcsóbb bérleti konstrukció kínálkozik, akkor arra át kell térni;
  - a Számítóközpont a Sóház épület átadásával (előreláthatólag 2001 júliusában) beköltözik új helyére;
  - a Könyvtár elhelyezését az Intézményfejlesztési Terv keretében kell megtervezni;
  - a Sóház elkészültével a BAV székházban bérelt területek használatáról új döntést kell hozni.
2. Az Egyetemi Tanács az Intézményfejlesztési Terv alapjául szolgáló elképzelés kidolgozásában az egyetem vezetésével egyetért és felhívja a Rektort, hogy – összhangban az Intézményfejlesztési Terv elfogadott I. fejezetével – a 2001. január 31-ig beadandó IFT tükrözze az ET-nek azon állásfoglalását, miszerint

– a 2001-es évben az integráció által megkövetelt további szervezeti döntéseket meg kell hozni;

– mind a szervezeti, mind az oktatást érintő lényeges tartalmi változtatásokban a Rector által működtetett bizottságok ajánlása alapján kidolgozott ún. csúcsbizottsági javaslatot kell a változtatások stratégiai irányvonalának tekinteni (ezen ajánlások első csomagja a mai ET-ülésen került jóváhagyásra);

– a kiváltás és fejlesztés kérdéseit az egyetem modernizációs programjaként kell megfogalmazni, ahol forrásként a kormányhatározat végrehajtása érdekében megjelölt összeg jelenértéke, az egyetem saját forrásai és az IFT elfogadása révén bevonható kormányzati támogatások szolgálnak;

– az egyetem modernizációs programjának lényegi elemét képezi az a terv, hogy a Fővám téri főépület, a Sóház és a Czuczor–Mátyás–Közterek utcák által határolt tömbön tervezett épületegyüttes (a Veres Pálné utcai épülettel kiegészítve) alkosson egy belvárosi kampuszt.

3. Az Egyetemi Tanács felhatalmazza a Rektort az előző pont végrehajtását szolgáló tárgyalások lefolytatására és a szükséges intézkedések megtételére, az ET folyamatos tájékoztatása mellett.

Mit szólna apád, ha élne?

Beszélgetés Liska Tibor fiával (I. rész)

Liska Tibor neve, munkássága legendák forrása volt a rendszerváltást megelőző évtizedekben. Hogy miért? Részben kiderül a következő beszélgetésből, de még inkább a most a KÖZGAZDÁSZBAN is meghirdetett vitasorozatból:

Liska-modell, tanrenden kívüli kurzus és vitasorozat lesz február 15-től csütörtökönként 17 órától. Jelentkezés az Emberi Erőforrások Tanszék Titkárságán (F 255) Szabó Irénnél. A kurzus látogatása segíthet a Liska-pályázatra benyújtható pályaművek készítésében – kiírás a Pályázati Irodában (F 155).

– Te is elvégezted a közgazdasági egyetemet, tervmatematika szakon, mégsem tartod közgazdásznak magad. Mi a foglalkozásod?

– Számítász.

– Ez egy elfogadott foglalkozásnév?

– Egyelőre csak én használom, és sokszor probléma is van velem, azt hiszik, hülyéskedem. Az építész vagy vegyész mintájára a számítász a számítástechnikai szakember.

– Te is részt vettél a legendás Vállalkozáskutató Csoport munkájában. Szakmai érdeklődés vitt oda?

– Nem igazán. Már gyermekkoromban, ha szüleimnél társaság jött össze, szerettem leülni egy sarokba, és hallgatni, miről van szó. Apámnak nagyon jó dumája volt, a szövegekben ritkán maradt alul. Mikor apám az egyetemen vitákat szervezett, oda is bejártam hallgatózni. Ez a hetvenes évek legelején volt, akkor még egyetemista voltam. Aztán megalakult a Vállalkozáskutató Csoport, és a viták egyre céltudatosabban az ügyvezető szocialista vállalkozási modellel járták körül. Gyakran szemérem hányták apámnak, hogy nincs leírva a koncepció, amire ő mindig azt mondta: „hogya a fenébe írhatnám le azt, amit nem tudok, ha tudnám, nem kéne kutatni”. Én akkoriban foglalkoztam közgazdasági modellezéssel és felvázoltam egy formalizált modellt annak alapján, amit megérttem belőle. Ez nem valami könnyen olvasható mű lett, hanem egy képletgyűjtemény, némi magyarázó szöveggel.

– Ez mikor volt?

– Az első 1977-ben, de aztán félévente újabb és újabb változatok keletkeztek egészen 1982-ig. A formalizált modell sokat segített abban, hogy tisztázódott, mi az, amiben mindenki egyetért, és mi-ben és hol van eltérés az elképzelések között. Az akkoriban indított szentesi kísérlet is ennek alapján működött.

– A szentesi vállalkozáskísérlet sikertelen volt, ugye?

– Szerintem nagyon is sikeres volt, e mindenesetre jó példája annak, hogy a tényekből mindenki a

saját prekonceptiójának megfelelő következtetéseket vonja el. Számomra igazolódt, hogy ha a vállalkozók elhiszik, hogy saját zsebükre megy a játék, akkor hihetetlen eredményeket képesek produkálni, de amint ez a hit meginog, látványosan leállnak. A kísérlet első hónapjaiban a vállalkozók még elhitték, hogy a modell szerint részesedhetnek az eredményből, de az illetékes elvtársak megijedtek a hatalmas összegektől és elterjedt a híre, hogy nem kaphatják meg. Szóval szerintem nem a modellel volt a baj.

– Apád mennyire fogadta el ezt a modellt?

– Csak részben. Ez nagyon primitív változat volt a Liska-modellhez képest, az alapjaival egyébként egyetértett. Apám fejében tényleg benne volt a Liska-modell, de nagyon nehéz volt kiszéni belőle. Ami engem legjobban meglepett, hihetetlenül konzisztens volt. Nem lehetett őt zavarba hozni, mindegy volt kész válassza, legfeljebb számunkra tűnt érthetetlennek. Voltak belső viták, amelyek abból álltak, hogy megpróbáltuk bebizonyítani neki, hogy teljes képtelenség, amit gondolt. Általában persze senki sem győzött meg senkit, de néha kiderült, hogy mégis csak neki van igaza.

– Mit szólna apád, ha élne a jelenlegi gazdaságpolitikához?

– Azt nem nehéz kitalálni, természetesen dühöngene. Ő egyébként nagyon ritkán fogalmazott meg napi gazdaságpolitikai javaslatokat. Azt mondta, előbb azt kell tudni, hogy hová akarunk eljutni, aztán jön a hogyan. Koncepció nélkül csak tüneti kezelést lehet alkalmazni. Azonban minden koncepciót, amiben szerepelt adó, eleve rossznak tartott.

– Mert osztogatás-fosztogatás?

– Úgy van. Az adózás nem piai esemény, az ő szavaival fosztogatás. Az állította, hogy mindenre lehet találni olyan megoldásokat, amelyekben az együttműködés kölcsönös megegyezésen alapul. Szerinte ez a piaci kapcsolat lényege, azaz, hogy akkor jön lét-

re, ha mind a két fél számára előnyös, tehát mindketten akarják. Azt persze elismerte, hogy nem minden esetben könnyű megtalálni az ilyen megoldásokat. Nemcsak az a baj az adóval, hogy fosztogatás, hanem aki elkölti, az nem a saját pénzét költi el, hanem osztogat, azaz pazarol. Ha valaki saját pénzből, saját magának vesz mondjuk egy napszemüveget, akkor alapos vizsgálatot folytat, míg végül kiválasztja a számára legkedvezőbbet. Ha ezt száz ember megcsinálja, többségük elégedett lesz. Ha viszont a száz embert kötelezik egy összeg megfizetésére, majd megbíznak valakit, hogy vegyen száz napszemüveget és ossza ki, szükségük szerint sokan elégedetlenek lesznek az eredménnyel, még akkor is, ha ez a valaki a legnagyobb körültekintéssel járt el. Hát még...

– De hiszen a jelenlegi gazdaságpolitika is éppen a nagy redisztribúciós rendszereket akarja felszámolni.

– Ha így lenne, ezzel a részével egyet is értene, de nem látszik az őszinte igyekezet a redisztribúció igazi felszámolására. Azt meg végképp nem mondhatjuk, hogy éppen az adót készülnék megszüntetni. Én úgy látom, hogy minden adóbeszedési kísérlet feleslegesen köt le energiákat, és éppen a legpotensebb vállalkozó réteg energiáit, akik a végén úgyszólván megtalálják a kiskapukat. Reménytelen az adókat behajtani, ha az adózók elfogadhatatlannak tartják a mértéket, és nem érzik, hogy az adó jó helyre megy. Apám mindig azt mondta, az a baj, hogy a pénzügyvel foglalkozók (akiket egyébként csak pénzügyeseknek hívott) azt hiszik, az a dolguk, hogy elszedjék a jövedelmet a vállalkozóktól, pedig inkább az lenne, hogy elősegítsék, hogy minél nagyobb jövedelmek jöjjenek létre. Az még a kisebbik baj, hogy megpróbálják elszedni, a nagyobbik az, hogy emiatt létre sem jönnek a jövedelmek. Persze, a politikusok saját talpuk alá húznák ki a szőnyeget, ha nem lenne mit osztogatniuk, és a választóik el is várják tőlük, hogy osztogassanak. A társadalmunk tudathasadásában szenved, sokan szükségszerűen vélnek és keveslik a juttatásokat, támogatásokat (főleg, ha saját feltevéseikről van szó), ugyanakkor fel vannak háborodva az adók miatt.

(Az interjú befejező részét lásd következő számunkban)

Gy. D.

Házi történelem, III. rész

A KÖZGÁZ név újra szép lesz

(Márkanév lesz 2010-ben a Közgáz?)

A magyarországi felsőoktatásban az előttünk álló évtizedben drámai változások fognak lezajlani. Az oktatás tömegszerűvé válik. Tíz év múlva a középiskolát végzettek többsége egyetemre, főiskolára fog járni. A piaci viszonyok uralkodóvá válása következtében erőteljes verseny bontakozik ki az intézmények között.

A verseny hatására megnő a menedzsment és így a marketingmenedzsment jelentősége is. A mosóporok, mobil telefonok és más fogyasztási cikkekhez hasonlóan az oktatásban is nagy szerepe lesz a márkanévnek, márkanévnek. A Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem számára is létfeltétlenségévé válik, hogy jól ismert, a közvéleményben pozitív asszociációt kiváltó márkanévvel rendelkezzen.

Az Egyetem 1920-as megalakulása óta bekövetkezett számtalan névváltoztatás során – miután többnyire bürokratikus szempontok domináltak – sohasem gondolták végig azt, hogy mit jelent egy márkanév megteremtése. Az Egyetem jelenlegi hivatalos neve, a BKÁE sok szempontból nem felel meg a piaci elvárásoknak. Hosszú, nehezen megjegyezhető, a benne szereplő szavak szerepeltetése nem mindig logikus, nemzetközileg különösen nehezen kommunikálható, hogy csak néhány kifogást emeljünk ki a sok közül. Ezzel szemben létezik egy név, KÖZGÁZ, amely nevet sokan ismerik, használják az Egyetem megnevezésére, de nincs hivatalosan elfogadva és vannak akik tartózkodnak tőle.

Olyan helyzetet állunk szemben mint az a gyermek, aki nincs megelégedve a kereszttségben kapott névvel és most szeretné azt megváltoztatni. A társai, barátai a hosszú évek alatt kitalálták számúra egy becenevet, amit a magyar törvények jelenleg még nem ismernek el. A felnőtt korba lépve barátunk azon vívódik magában, hogy méltó-e hozzá ez a becenev. Kérje-e a becenev hivatalossá tételét, vagy valami mást válasszon. Ha Amerikában lakna nem lenne olyan nagy gondja, hisz ott nagyon fontos emberek/mint pl. Bill Clinton/ is előszeretettel viselik becenevüket/Vilmos helyett Vili/.

A Közgáz nem tartozik azon szerencsés intézmények közé, amelyek már alapításkor egysze-

rű, könnyen memorizálható, belső és külföldön egyformán használható névvel rendelkeznek. Már pedig globalizálódó világban ilyenre van szükség. A hazai egyetemi integráció eredményeként, több pozitív példát is találhatunk. A legegyszerűbb a legjobb: például a város nevét viselő egyetemek nagyon egyértelműen és jól használhatók/Lásd Miskolci Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, stb./.

Már nem mondható el ugyanez a személynéveket viselő egyetemekről/pl. Széchenyi István, vagy Szent István Egyetem/. A híres emberek nevével járt pozitív hatás kultúra függő, a nemzetközi forgalomban viszont döntően csak a kiejtés, vizuális látvány, a memorizálás számít. Hiába övezi idehaza nagy tisztelet Széchenyi Istvánt, a legnagyobb magyart és hiába tiszteljük mi magunk külön is mint közgázdászt, neve nem alkalmas egy nemzetközi elismertségre törekvő egyetem márkanévének. Talán egy kicsit vulgárisan hangzik ez a kijelentés, de ez az igazság. Nem azért tiszteljük a világban a Harvard vagy a Stanford Egyetemet, mert tisztában vagyunk a névadó személyek szellemi felsőbbrendűségével, hanem azért mert évtizedek óta rengeteg pozitív jelzést kaptunk ezen nevekkel kapcsolatban. Ezen információk hatására aztán már mi is mint az egyetemi oktatás, kutatás kiválóságairól beszélünk róluk. Az első évtizedekben természetesen sokat jelentett a név mögötti személy a helyi közösségeknek, de a későbbiekben elvesztették a jelentőségüket.

Texas A&M a neve Texas állam egyik híres, a századfordulón alapított egyetemének. Akkoriban két profilja volt: a mezőgazdaság/A/ és a katonai képzés/M/. Ebből született a név. Ma már csupán a hallgatók 10 százaléka tanul a fenti két szakon, az egyetem azonban változatlanul megőrizte a nevét. Azt lehet róla tudni, hogy jó egyetem. Az egyes szakmák művelői többit is tudnak mondani, így pl. azt, hogy országosan is kiemelkedő az üzleti képzésük. A Texas A&M ily módon márkanév. Márkanévvé tette a sok évtizedes pozitív tapasztalat, a már kialakult és őt körülvevő bizalom.

A Közgáz névvel is így vagyunk valahogy. Évtizedek óta hallunk róla, társalgásban szívesen használjuk, mert rövid, könnyen azonosítható. Mindenkinek az jut eszébe róla, amivel kapcsolatban a legtöbbet hallotta a nevet. Az a fiatal egyetemista, aki fél életert/éjszakáját/a Közgáz Klubban tölti, annak a szórakozást, aki a Közgáz Kosárcsapatban énekel annak dalokat, aki a Közgáz Kosárcsapatban játszik, annak sportot, és így tovább. Annak az újságolvasónak aki a kimondhatatlan és rövidítő is nem tetsző BKÁE helyett az újságíró jóvoltából mindig a Közgáz névvel találkozik, pedig magát az Egyetemet.

A márkanévvé válás az agyunkban, tudatunkban való rögzítést jelenti. Ehhez pedig intenzív megerősítésre, sorozatos impulzusokra van szükség. A Népszabadságban az Egyetemről megjelent 1 oldalas cikket a potenciális 1 millió olvasóból lehet, hogy fél millió olvasta. Miután a cikkben 9-szer hangzott el a Közgáz név említés-

se, ez négy és fél millió impulzust jelent. Az elmúlt évtizedekben sok milliárd impulzus érte ily módon az embereket. Ezen impulzusok hatására kialakult egy emlékezeti sor: Közgáz-Közügazdász Egyetem-Aktuális név. Az első két név sohasem volt hivatalos neve az Egyetemnek, de azaz lehetett. Ha így döntene az Egyetem vezetése, akkor úgy cselekedne, mint a liberális parkosítók. Azok a kertészek, akik az emberek haladási irányához igazítják a parki ösvényeket, akik nem lekerítik és akadályokkal látják el a kitaposott utakat, hanem inkább portalanítják és kiépitik.

Ha feltesszük magunknak a kérdést, hogy mi is volt közös az elmúlt 80 évben azokban az egyetemekben, amelyek különböző hivatalos név alatt ugyan, de a Közgáz-t jelentették, akkor két dolgot lehet kiemelni. Egyrészt minden hallgató széleskörű és elmélyült közgazdasági alapképzést kapott. Másrészt 1920. óta a 2000. év végéig csak a Közgázon folyt az országban egyetemi szintű makrokozgázdászt/„igazi” közgazdász/képzés.

Nyolcvan év után tehát még szakmai érvek alapján is használhatjuk a KÖZGÁZ elnevezést, de mint márkanév már nem lesz szükség az értelmezésre. Külföldi, idegen nyelvű bevezetése esetén nincs szükség fordításra, viszont szükség van tudatos marketingkommunikációra, ami pénzbe kerül. Sok pénzbe és időbe. De nagyságrendekkel kevesebb időbe és pénzbe mint az, ha új márkanévet választanánk.

Természetesen tehető ellenvetés a KÖZGÁZ, mint márkanév bevezetése ellen. Ezeket mind mérlegelni kell, de mérlegelni kell bármilyen más javaslatnál is. Az oktatáshoz hasonló bizalmi termékek márkanévénél kiemelt jelentősége van annak, hogy a fogyasztók és érintettek szeressék a márkát, szeretettel említsék a nevét. A márka iránti pozitív attitűd kialakításához sokat kell tenni. Itt évtizedekben mérhető a jelentős változás, vagy piaci áron százmilliókban az a költség, amit az előttünk álló évtizedben erre kellene fordítani.

A nagy kérdés tehát az, hogy elindul-e az Egyetem azon az úton, amelyen 2010-re a „majdnem” márkanév Közgázból igazi márkanév lesz, vagy új nevet, márkanévet keres, amely „simulékonyabb” a nemzetközi megítélésben. Én személy szerint hajlok arra, hogy a globalizálódó világban is van tere, lehetősége a nemzeti karakter megjelenítésének, így például olyan márkanév használatának, amely – az angol nyelvel ellentétben – ékezeteket is tartalmaz. Olyan névnek, amelyet a külföldi diák, tanár még csak „izlelget” ugyan, még idegenül hangzik számára, de már kezd vele megbarátkozni. Marketingkutatások bizonyítják, hogy az idegenül hangzó márkanévek/lásd Mitsubishi, /Hiundai/ sikeresebbek, jobb emlékezeti hatással rendelkeznek mint a hazai nevek.

Én tehát optimista vagyok azt illetően, hogy ha tudatos márkaépítés indul az Egyetemen, akkor 2010-re a KÖZGÁZ név szebben fog csengeni mint ma, egyáltalán „csengeni” fog és ez nagy dolog lesz az Európai Unióban.

Berács József

CSATH MAGDOLNA
STRATÉGIAI
VÁLTOZTATÁS-
MENEDZSMENT

AZ AULA Kiadó
legújabb kiadványaiból ajánljuk

Színházjegy-árusítás
a Közművelődési Titkárságon
február 5-től minden hétfőn 10-14 óráig.
Tanárok és diákok részére egyaránt.

Mintegy 20 színház előadásaira lehet jegyet vásárolni,
illetve megrendelni.
I.emelet 144.szoba. Közművelődési Titkárság (Tel.: 6356)

„Együtt a mesterekkel”

címmel a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem hallgatóinak kamarazenei sorozata mutatkozik be főiskolájukon
2001. február 23., péntek 19,30-kor.
Műsoron: Beethoven: C-dúr vonósötös op. 29
és Schumann: Esz-dúr zongoratógyes op. 47.
Közreműködők: Félegyházi Károly – zongora,
Fenyvesi Andrea, Papp Dániel, Rác József – hegedű,
Fejérvári János, Bakay Viktória – brácsa, Somodari Péter – cselló.
A belépés díjtalan.

Félúton Budapest és Párizs között!

Milyen régóta várom már azt a félévet, amikor ösztöndíjjal ki-mehetek valahova külföldre, és persze ha lehet, valamelyik szép fővárosba, valamelyik híres egyetemre. Mindig is úgy gondoltam, hogy ez lesz a legérdekesebb és leglazább félévem, nem kell mást csinálnom csak csupa olyan dolgot, amiért az ember szeret az egyetemre járni: bulizni, ismerkedni és ráadásul mind-ezt Európa egyik legszebb városában. Ezt egészen addig így gondoltam, amíg el nem kezdtem intézni az ösztöndíjjammal kapcsolatos teendőket.

Az adminisztrációval kapcsolatos ügyintézésre (vízum, megbízottsági, tartózkodási engedélyhez szükséges igazolások beszerzése stb.) persze már az elején fel voltam készülve, bár ennek ellenére azért ott is értek meglepetések. Az első nagyobb csalódás azonban akkor ért, amikor világossá vált számomra, hogy a kint töltött félévet nem halaszthatom el (akkor ugyanis vissza kell fizetnem az ösztöndíj egész összegét). Ugyanúgy – mint ha közben itt Magyarországon is jártam volna egyetemre –, le kell vizsgáznom mindenből, de legalábbis érvényes kell, hogy legyen a fél-évem 21 kredittel. Azokat a tárgyakat, amiket kint tanulok, persze általában nem ismerik el itthon (esetleg 2 kredittel szabadon választhatóként, amiből akkor minimum 11-et kéne felvennem). Ezért szépen fel kell vennem az itthoni kötelező tárgyakat, és miután kint végre levizsgáztam az ottani tárgyaimból, még itthon is vizsgázhatok a kötelező tárgyakból, természetesen mindenféle órára bejárás, jegyzet stb. nélkül. Pedig olyan jól beleéltem magam egy fél év nyaralásba, és most meg kiderül, hogy még keményebben kell majd tanulnom, mint egyébként. A biztonság kedvéért a vizsgaidőszakok is egy-beesnek külföldön és itt, tehát még fizikailag is lehetetlen lenne ezt a dupla-vizsgázást kivitelezni, de hát azt már megtanultuk, hogy egy köz-gázós diák a lehetetlent is megoldja (legalábbis ezt várják tőle)

Második családás ezután nem

sokkal következett, amikor fény derült arra is, hogy az ösztöndíjam – 420 euro egy hónapban, kicsit több mint 110 ezer forint – éppen arra elég, hogy fedezem belőle a párizsi kollégium költségét. Igaz azért még marad körülbelül 10 ezer forintom, úgyhogy ebből ehetek egy hónapig. Még szerencse, hogy nem vagyok fiú, mert akkor a kinti árak mellett ez körülbelül pont 4 napra lenne elég, így azért talán 6 napig is kihúzómból. Tehát nem csak többet tanulhatok, mint itthon, de mindenféle szóra-

kozás, buli ki van zárva, mivel nem lesz rá pénzem. Itthon pedig ingyen járhatnék a pincébe (vagyis most már azt sem), vagy a hasonló közgázós bulikba.

Ezek után felmerülhet a kérdés, hogy minden országban így van-e ez? Akkor ki az, aki ösztöndíjra akar pályázni? A válasz nem meglepő. Mással ez egészen más-képpen működik. A külföldi diák-koknak például nem kell kétszer vizsgázni mindenből. Hiszen éppen az az alapja annak a brüsszeli rendelkezésnek – miszerint érvényesíteni kell a félévünket az ösztöndíjra való jogosultsághoz –, hogy beszámítják a más országokban végzett tanulmányokat.

Ami pedig a pénzt illeti, azon a téren is kicsit eltérően alakulnak a számok. Egy német diák például körülbelül a kétszeresét kapja a mi ösztöndíjunknak, és akkor még nem is vettük figyelembe, hogy

mindezt a magyar árviszonyok mellett.

Na de elég a panaszkodásból. Kétségtelenül ez akkor is egy rend-kívüli lehetőség minden magyar diák számára, és aki csak teheti ragadja ezt meg. Mert persze itt van a rengeteg előny is. Pl. a töm-rdek külföldi érdekes ember, akikkel megismerkedhetünk, egy másik kultúra, fejlettebb egyetemi felszerelések, életre szóló barátságok kötődhetnek, és egyáltalán egy teljesen más világot ismerünk meg, ami nem utolsó sorban még a látókörünket is szélesíti.

Ilyen tapasztalatokkal szolgálhatok azok számára, akik éppen azon gondolkoznak, hogy pályáz-zanak-e ösztöndíjra. A következő cikket pedig már Párizsból írom, ami remélem újabb hasznos információkat nyújt majd az érdeklődők számára.

Z.N.

A félút után a megérkezés: ez már bizony Párizs

JÓ UTAT EURÓPÁBA!

Bod Péter Ákos, egyetemünk gazdaságpolitikai tanszékének vezetője, volt ipari miniszter és MNB-elnök, január 29-én a **Budai Liberális Klub** meghívására Csillag Istvánnal együtt részt vett egy, a magyar gazdaság európai uniós jövőjéről szóló beszélgetésen. Vitavezető Berecz Anna újságíró volt, bár az álláspontok közelsége miatt vitáról nem nagyon beszélhettünk.

A felerészben előre meghatározott, felerészben a közönség által feltett kérdések az EU felépítése, döntéshozatala, a magyar és európai bürokrácia, illetve a magyar társadalom és gazdaság versenyképessége köré csoportosultak.

A résztvevők egyetértettek abban, hogy az Európai Gazdasági Közösség létrejötte – bármennyire hihetetlenül hangzik is – inkább alapult a német-francia megbékélésén, mint a lehetséges gazdasági előnyökön. A kezdeti időszakban tehát az érzelmi vonal dominált, bár nem szabad elfeledkeznünk a francia vasérc német szénell kötött "házasságából" adódó jóval materiálisabb oldalról sem. A későbbiekben a gazdasági megfontolások váltak kétségkívül meghatározóvá, a további csatlakozók az uniót elsősorban mint szabad piacot választották.

Bod Péter Ákos arra hívta fel a figyelmet, ez a tendencia meg-szakadhat a kelet-közép-európai csatlakozókkal. A régió országai-ban ugyanis a pozitív érvelésen

nak, sokan vélnek felfedezni re-ménysugarakat, ami több mint üdvözítő.

Hogyan fog a magyar gazdaság és bürokrácia teljesíteni az Európai Unióban? Erre a kérdésre nem egyszerű választ találni. Mindkét szakember véleménye megegyezett abban, hogy a rend-szerváltástól eltelt időszakok jellemző a gazdasági irányításban belüli politikai kinevezések rendszerre. Jellemző adat, hogy míg egy átlagos minisztériumban mind-össze a dolgozók 5-10 százalék-a alkalmazott több mint 10 éve, ad-díj egyenyeidük háromhavonta cserélődik. A volt jegybankelnök saját tapasztalataira hivatkozva elmondta, hogy bár a magyar bürokrácia nem veszi fel a korrupciós versenyt az EU-n belül is élen-járó Nagy-Britanniával; Portugá-lia és Görögország (EU-s autópá-lya-pénzeket sikkasztottak el) szintjét minden bizonnyal megü-tjük. A környező országok közül is a legjobbak között vagyunk. A za-varosban való halászás tehát nem magyar betegség és nem is régiós sajátosság.

A hazai gazdaság versenyké-pességéről szóló kérdésre a volt ipari miniszter leszögezte, hogy szerinte az ipar állni fogja a ve-senyt. Ez inkább tudható be an-

nak, hogy ma már az ipari termelés több mint felét multinacionális társaságok hazai leányvállalatai adják. Ebben a gazdasági szektorban ugyanis jóval könnyebben áramlott a külföldi működőtőke, mint a mezőgazdaságba, ahol rá-adásul a munkakulturális veszteségek is jóval nagyobbak voltak. Az 1990-ben földhöz jutott embe-rek a szövetkezetek szétverése után nem voltak képesek megművelni a földet. A téma legnagyobb kérdése ma is az, miképpen lehet a működőtőkét érdekeltté tenni a mezőgazdaságban való szerepvá-lalásra, ha a külföldi földtulajdonlás nem megengedett, a hazai tőke ki-csi a szektor versenyképességé-tételehez. Csillag István ehhez még hozzátette, hogy a 3-5 éves bérleti rendszer egyáltalán nem vonzó, a magyar agrárium a politika játékszerévé vált. Bod Péter Ákos, mint politikus, a külföldi földfelvásárlástól való félelmet jogosnak ismerte el, ám közzgazdaszként kétségbe vont a kereslet korlátozásának in-dokolt voltát. Mint elmondta, amíg a hazai földár 2-3 százaléka a né-metországinak, addig logikus az említett veszély gondolata. Mindez azonban nem csökkentette a két közzgazdász optimizmusát.

Válint Máté

Pályázatunkra érkezett

YUPPIE KARRIERJE

tanmese

Oroszlánkörmű Yuppie frissdiplo-másként nagyon szeretett volna külföldön elhelyezkedni. Kiválasztott hát néhány multinacionális vál-lalatot, és elküldte nekik jelentke-zését, természetesen angolul. Mindegyik vállalatot biztosította, mennyire elkötelezett híve termé-keinek és milyen szívesen járulna hozzá a cég további sikereéhez. Tudta, hogy a dolog vérré megy, ezért mindazon tulajdonságokat fel-sorolta magáról, amiket ilyen helye-ken elvárnak: nyitott, rugalmas, fe-lelősségteljes, dinamikus, ambició-zus, szeret csapatban dolgozni, de kész az önálló döntésre is...

Csodák csodája, Egyik Multi felhívta telefonon. Oroszlánkörmű majd kiugrott a bőréből. Teljes ál-lást még nem ígérhetnek, de ha hajlandó egy három hónapos szak-mai gyakorlatra Egy Nyugati Országban, akkor bekerülhet a kivá-lasztási folyamathoz, immár egy állandó állás reményében. Orosz-lánkörmű természetesen hajlandó volt, és boldogan csomagolt. Pár hét múlva Egy Nyugati országban találta magát, amint marketinggya-kornokként felelős és önálló mun-kát végez Egyik Multinál - az állandó kollégák fizetésének negye-déért. Bár tulajdonképpen sosem tudta meg, mennyit keresnek a kollégái - erről egyszerűen nem beszéltek a cégnél. Néhány más dolgot is furcsának talált a vállal-atnál. Például, hogy minden kol-légája feje fölött ott lógott a falon a vállalat missziója. Vagy, hogy va-lahányszor főnöke leszdta, utána mindig megjegyezte: "Mi egy csa-pat vagyunk". Ilyenkor a főnök áhí-tatosan felnézett a bekeretezett misszióra. Természetesen ilyen rit-kán fordult elő, hisz Yuppie hajtott, ahogy bírta, hogy jó benyomás ala-kuljon ki róla és tartósan alkalmaz-zák. Sokszor még estére is benn-maradt, ezért az áhított Nyugati Országból nem sokat látott.

Az erőfeszítés meghozta gyü-mölcset, és behívták a kiválasztási folyamat következő szakaszába. A kétnapos Assessment Center kissé fárasztó volt, teszttek, inter-jük, prezentációk és csoportos fel-adatak egymás után, amelyekben a többi arslánal kellett összemér-nie logikai és előadási képességeit, csapatmunkára való alkalmassá-gát. S mindenekelött: újfent bizo-nyítani lojalitását Egyik Multi iránt. Mindez angolul zajlott, noha Nyu-gati országban nem angolul be-széltek. Hősünk ezt az akadályt is sikerrel vette, és a személyzeti igazgató bejelentette: felvették a céghez! Yuppie rettenetesen bol-dog volt, csupán az zavarta kicsit, hogy még nem tudta, milyen mun-kaköre lesz, melyik országban és mennyi fizetésért. A személyzeti igazgató szerint ezek apró részlet-kérdések, majd a következő hetek-megbeszéljük; a lényeg az el-kötelezettség! Valóban, nemoká-ra kiderült, hogy Oroszlánkörmű-re Működési Egyik Multiban vár egy állás. Kissé szomorúan utazott el, hiszen a túlórák miatt Első Nyu-gati Országot sem ismerhette meg.

Másik Nyugati országban Yuppie immár állandó marketing-asszisztens lett, s az ő asztala fe-llett is ott lógott a misszió (benne a vállalat alapelvei, a négy F és há-rom P). Most még kevesebb sza-

badideje lett hősünknek. A szori-tó határidők miatt többnyire késő estig bent dolgozott. Jól is jött, hogy külföldi, akárcsak kollégái többsé-gé a cégnél: ugyanis így nem vár-ta otthon család, barátai sem hi-vogatták, minden idejét a munká-nak szentelhette. Ha néha igénye támadt társaságra, akkor is mun-kahelyi kollégáival ment el söröz-ni, hiszen rajtuk kívül nem voltak ismerősei Másik Országban. Saj-nos, a kollégák is gyorsan cseré-lődtek: Egyik Multi gyakorlata sze-rint ugyanis két évet töltöttek el egy országban, aztán áthelyezték őket, hogy új helyen próbálhassák ki magukat. Ez a sors várt sikere-sen haladó Yuppie-nkra is: mire kezdte megszokni Másik Nyugati Országot, és összebarátkozott né-hány munkatársával, új lehetősé-get kapott: vezető állást a vállalat Távol-Keleti Részlegében. Nem mondhattott nemet, bár nem szíve-sen került ismét teljesen ismeret-len emberek közé.

Távol-Keleti Részlegben Oroszlánkörmű lett a csoportve-zető. Most ő mondogatta ifjabb be-osztottainak: "Mi egy csapat va-gyunk" (közben felsandított a misszióra). Estéit sales meetingeken töltötte, a hétvégé-ke is hazavitt aktákat alberletébe. Szorgalmát, kitartását dicsérték főnökei, nagy jövőt jósoltak neki a cégnél. Yuppie-nak azonban hi-ányzott valami. Otthoni barátaival már nem is levelezett, ugyanis nem tudott mit írni nekik: a vállalati munkán kívül nem voltak élményei, az pedig szigorú üzleti titok. Kol-légái állandóan cserélődtek; velük is zömmel szakmai dolgokról be-szélgettek.

Másfél év után Yuppie-t nagy megtiszteltetés érte: őt is kiválaszt-tották a cég felsővezetői számára tartott outdoor tréningre. A tréning célja a leleményesség és összetar-tás fejlesztése volt, a minden or-szágból való menedzsereket Dél-Amerikában az őserdőben helikop-terrel szétszórták, s azoknak meg kellett keresniük egymást és a cég legközelebbi telephelyét. Yuppie máris ott találta magát a dzsungel közepén, túlélőcsomaggal, bozót-vágó késsel és wapos mobiltele-fonjával felszerelve. Első nap egyedül bolyongott a dzsungelben. Másnap egy indián falura bukkant, ahol barátságosan fogadták. Yuppie úgy döntött, pár napra ki-fűjja magát, mielőtt elkezdi keres-ni a vállalat Dél-Amerikai Telep-helyét. Aztán egyre jobban értezte magát. Beleszeretett egy csinos indián lányba, és együtt vadászott a férfiakkal, esténként énekeltek. Idővel már nem is akart visszatér-ni Egyik Multihoz. Összeházaso-dott az indián lánnyal, az évek so-rán nyolc gyermekük született.

Egyik Multi menedzserei köz-ben mobiltelefonjuk segítségével megtalálták egymást az erdőben, és elérték Dél-Amerikai Telep-helyet. A tréning sikeres volt, való-ban erősödött az összetartás ("Mi egy csapat vagyunk") a multina-ci-onális vezetők között. Az egyet-len kudarc Oroszlánkörmű Yuppie eltűnése volt. Némi tanakodás után a vállalat végül saját halottjának nyilvánította, pozíciójába pedig fel-vettek egy lelkes frissdiplomást.

Jelige: Myza

Az Egyetemi Központi Könyvtár hírei

Ezúton is szeretnénk minden Tisztelt Olvasónkat tájékoztatni az Egyetemi Központi Könyvtár által nyújtott internetes adatbázis-használati lehetőségekről.

Az előfizetett, valamint az időszakosan tesztelhető adatbázisokról részletes leírást és elérési címeket találunk a könyvtár honlapján, a követ-kező címen: <http://www.lib.bke.hu/onlab.htm>.

Kérjük a korábbi és leendő felhasználókat, hogy az adatbázisok használatához szükséges azonosítók és jelszavak igénylésével, valamint az adatbázisokat érintő problémáinkkal, javaslatainkkal, kérdéseinkkel fordul-janak hozzánk az alábbi címen vagy melléken: szol@lib.bke.hu, illetve Lukácsné Varga Judit: 7180, Fischer Monika: 7180, Nagy Zsuzsanna: 7295.

Procter & Gamble

Business Case Study 2001

Come to convince yourself that you know how to use your knowledge in practice!
Come to compare yourself with students from 5 countries!

interactive seminar for 4th and 5th year university students

Objective is to show students, through working in a team on a real case study, how a new product is launched into the market. If you want to experience a bit of practical marketing, finance and sales in the environment of a multinational company, this is an ideal opportunity!

For the second time the seminar is truly

international!

What?	• BCS - interactive seminar organized by P&G.
For whom?	• For 4th and 5th year university students from 5 countries with an intermediate knowledge of the English language.
When? Where?	• March 2001 in BUDAPEST.
Cost?	• FOR FREE! All cost related to the seminar will be compensated by P&G.

For your application form / information mail / call / e-mail IMMEDIATELY:

Varga Orsolya, Procter & Gamble, Váci út. 35, 1134 Budapest, e-mail: varga.o@pg.com phone number: +36-1-4511223
www.pg.hu www.p-g.cz

Apply before February 25th!

Please send your filled application form back to P&G by February 25, 2001 at the latest.

„KARRIER + CSALÁD = SIKERES NŐ” Előadások és kerekasztal-beszélgetések

Mai felgyorsult világunkban egyre több nőnek kell szembenézni ideje beosztásának problémájával: „Hogyan oldható meg, hogy egyszerre legyen kihívásokkal teli, változatos és elismert munkánk, mely meglehetősen sok fáradságot és kitartást igényel, ugyanakkor meg tudjuk teremteni a meleg családi környezetet is – mely hallgatónak ugyanolyan fontos feladat? Tapasztalataink szerint az emberek ennek a kérdésnek többnyire csak az egyik oldalát tartják szem előtt: hogyan fejlesszék tudásukat, képességeiket, illetve ezeket a megszerzett értékeket hogyan hasznosítsák a későbbiekben. A gyakorlati oldalra, azaz arra, hogy hogyan fűszerek be karriert úgy, hogy mellette kellőképpen ápolhassuk családi kapcsolatainkat, igen kevés hangsúly tevődik. Az előadások ezt a két oldalt igyekeznek összekapcsolni egymással. Meghívott előadók arról beszélnek majd, hogyan sikerülhet illetve sikerült harmóniába hozni ezt az alapjában véve két embert igénylő társadalmi szerepet.

A rendezvény programja, időbeosztása • 2001. február 28. szerda

IDŐPONT	ELŐADÁSTÉMA	ELŐADÓ
12.30-13.00.	Regisztráció	
13.00-13.30.	Bevezető előadás	A P&G Humán Erőforrás Osztályának egyik képviselőjére gondoltunk.
13.30-14.15.	A kérdés pszichológiai megközelítése	Nguyen Lan Anh- egyetemi docens Kovács Monika - tanársegéd
KÁVÉSZÜNET		
14.30-15.15.	Három szerep harmonizálása: egyszerre anyának, feleségnek és sikeres üzletasszonynak lenni	Dunavölgyi Mária- A BÉT ügyvezető igazgatója
15.15-16.00.	A sportélet és a család	Csisztu Zsuzsa sportriporter
16.00-17.00.	Kerekasztal beszélgetés	Moderátor: Popper Péter pszichológus.

ÁLLÓFOGADÁS: 17.00.-18.00. (CSOPORTOS BESZÉLGETÉS MURÁNYI IRÉN PSZICHOLÓUSSAL)

Szervezők: Az EVK Szakkollégium Marketing Szakcsoportjának tagjai
Az EVK a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államgazgatási Egyetem közel 90 hallgatójából álló szervezet, amely 1990-ben jött létre. Az alapítók – csaknem száz lelkes egyetemista – úgy gondolták, hogy az egyetemi tantervi reformok ellenére sem elegendő sem a gyakorlati, sem a speciális igényeket kielégítő elméleti elemek száma a tanmenetben. Ezért egy olyan szervezetet hoztak létre, amely a nyugati business school-ok mintájára tagjainak önszerveződő képzés keretében ezen igényeket is kielégíteni képes korszerű ismereteket nyújt. 1994-ben az Egyetemi Tanács is elismerte az EVK Szakkollégiumot az addig végzett minőségi munka eredményeként.

6 Imár hagyomány, hogy a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államgazgatási Egyetemen minden évben rendezünk külső szakmai közönség számára is nyitott konferenciákat, melyeket az adott témával foglalkozó szakcsoport tagjai szerveznek kitartó szorgalommal és lelkesedéssel. A meghívott előadók az adott gazdasági terület legsikeresebb, legelismertebb szakértői.

A konferencia helye: Budapesti Közgazdaságtudományi és Államgazgatási Egyetem, III. előadó

2/2001. (II.1.) rektori utasítás a részképzésekre vonatkozó eljárásról

A Budapesti Közgazdaságtudományi és Államgazgatási Egyetem egyetemi és főiskolai hallgatói előtt évről-évre örökösen bővülő lehetőségek nyílnak külföldi tanulmányok folytatására. A részképzéseken való részvétel feltételeiről, a külföldi felsőoktatási intézményekben teljesített tanulmányi és vizsgakötelezettségek beszámításáról és egyéb eljárás kérdésekről az Egyetem hallgatói önkormányzata véleményének meghallgatásával, vele egyetértésben, ideiglenes jelleggel a mai napon - az Egyetemi Tanács e tárgykörben alkotandó szabályzatának elfogadásáig, legkésőbb 2001. június 30-ig terjedő hatállyal – az alábbiakat rendelem el:

1.§ A rektori utasítás hatálya, érvénybe lépése

1. A rektori utasítás a BKÁE hallgatóinak külföldi részképzésben való részvételének feltételeiről szól. Amely kérdésekről ez a rektori utasítás nem szól, ott a KTVSZ rendelkezései az irányadók.
2. A rektori utasítás hatálya az első főiskolai vagy egyetemi alapképzésben részt vevő nappali tagozatos hallgatókra terjed ki. A doktori hallgatók részképzéséről a Doktori Szabályzat rendelkezik.
3. Külföldi részképzés csak a BKÁE szakjaival ekvivalens képzést kínáló felsőoktatási intézményben lehetséges, ösztöndíj, részösztöndíj vagy tandíjmentesség igénybevételével.
4. A külföldi részképzés egyetemi pályázatok révén, egyetemen kívüli pályázatok elnyerése által vagy egyéni szervezésben lehetséges.
5. A hallgatóknak a BKÁE-re való felvétel előtt folytatott tanulmányainak beszámítására, nyári egyetemi kurzusok elismertetésére, hazai vagy külföldi áthallgatásokra ez a rektori utasítás nem vonatkozatható, ezeket a kérdéseket a KTVSZ rendezi.
6. Jelen rektori utasítás rendelkezései a 2000/2001. tanév 2. félévében alkalmazandók első ízben. Minden, 2001. február 1. után megkezdett részképzésre alkalmazni kell. Az ennél korábban megkezdett képzésekre a hallgató, a BKÁE és a külföldi fogadó intézmény között korábban megkötött szerződések és megállapodások figyelembevételével kell alkalmazni.

2.§ Egyetemi pályázati folyamat, a pályázatok elbírálása

1. A pályázat konkrét programokra történik (lásd 1. melléklet). A pályázók körét a pályázati kiírás tartalmazza.
2. Az egyetemi szervezésű részképzési lehetőségek nyilvános meghirdetésre kerülnek. A karok, illetve a pályázatok kiírói a karokkal egyetértésben döntenek arról, hogy a hallgatók részképzését melyik félévben engedélyezik, annak figyelembe vételével, hogy a konkrét program milyen előírásokat tartalmaz.
3. A főiskolai hallgatók általában tanulmányaik harmadik évében, az egyetemi szakokon tanuló diákok pedig az 5 - 9. félévben vehetnek részt részképzésben. A pályázat elnyeréséhez szükséges lezárt félévek számát a mindenkori pályázati kiírás tartalmazza.
4. A pályázónak az összeállított pályázati anyagot a kiírásban megjelölt helyen és időpontig kell leadniuk. Később beérkező pályázatok nem vehetők figyelembe.
5. A pályázati anyagnak minden esetben része a
  - jelentkezési lap
  - tanulmányi szerződés
  - a pályázat beadásáig tanult tárgyak és osztyázatok felsorolása a tanulmányok nyelvén
  - motivációs levél a tanulmányok nyelvén
  - nyelvvizsga igazolása és egyéb igazolások.

A kiírók egyéb dokumentumokat is megkövetelhetnek.

6. A beérkezett pályázatokat a kiíró által felkért zsűri bírálja el. A végső sortrendet egyértelmű pontozási rendszerrel kell elődönteni. Egyes esetekben szóbeli meghallgatás is része lehet a kiválasztási folyamatnak. A meghallgatást végző bizottság tagjai: egy oktató, az illetékes nemzetközi ügyintéző és egy hallgató. A meghallgatásról jegyzőkönyvi kivonatot kell készíteni, amely a kapott pontszámokat is tartalmazza.
7. Az eredményről a pályázókat írásban kell értesíteni. Az értesítésnek tartalmaznia kell:
  - a.) elutasítás esetén a kapott pontszámot és a küszöb pontszám nagyságát,
  - b.) elfogadás esetén
    - a kapott pontszámot
    - az elnyert részképzésre vonatkozó legfontosabb tanulmányi, pénzügyi és határidőkre vonatkozó információkat.
8. A nyertes pályázókkal a 3. § 2.-ben meghatározott szerződéseket kell kötni, amelyek egyértelműen rögzítik a vállalt kötelezettségeket, a pénzügyi feltételeket és az esetleges ösztöndíj (költségtérítés) visszatérítés eseteit és szabályait.
9. A pályázati eredmény ellen fellebbezésnek helye nincs. Panasz tehető az illetékes dékánál/kari főigazgatónál vagy a nemzetközi igazgatónál abban az esetben, ha a válogatás során a kiírásban foglaltakat megsértették. Az ilyen jellegű panasz két héten belül ki kell vizsgálni és választ kell rá adni.

3.§ Tanulmányi feltételek, a külföldi tanulmányok beszámítása

Ezen szakasz rendelkezései (jelen rektori utasítás időbeli hatálya alatt) a tanulmányaikat a BKÁE egyetemi karain folytatató hallgatókra terjednek ki. A főiskolai kar hallgatóira vonatkozó tanulmányi feltételeket és tárgybeszámítási szabályokat (akik legkorábban a 2001. év őszi szemeszterében vesznek részt részképzési programban) az Egyetemi Tanács e tárgykörben alkotandó Szabályzata fogja meghatározni.

1. Külföldi részképzésben az a hallgató vehet részt, akinek a kiutazás előtti féléve aktív volt, azt sikerrel lezárta és ezt hivatalosan (indexmóssalattal vagy a dékáni hivatal levelével) igazolja.
2. A hallgatónak a kiutazás előtt rendelkeznie kell
  - a) a BKÁE, a külföldi fogadó intézmény és a hallgató között megkötött (háromoldalú) "tanulmányi szerződéssel" (Learning Agreement) (lásd 2.sz. melléklet). Egy féléves részképzés esetén a szerződésnek legalább 21 beszámítható kreditet kell tartalmaznia.
  - b) a BKÁE-val kötött (kétoldalú) "részképzési szerződéssel" (ld. 3. sz. melléklet).
3. A fenti igazolásokat a kiíró szervezetnél kell leadni. Az a hallgató, aki az 1. és 2. pontban szereplő feltételeket nem teljesíti, a részképzésből kizárható. Amennyiben nem a Nemzetközi Igazgatóság írja ki a pályázatot, a kiutazási feltételeket ellenőrizheti, és a pályázatot kiíró szervezetnél (intézménynél) a szabálytalan gyakorlat megszüntetését kezdeményezheti.
4. A külföldi részképzésben részt vevő hallgató felmentést kaphat egyes tanulmányi- és vizsgakötelezettségek alól, illetve engedélyt kaphat arra, hogy a kreditrendszer keretein belül a kiutazás félévében esedékes egyes kötelező tárgyakat másik félévben teljesítsen.
5. A pályázat kiírójának, illetve a pályázatban érintett szakos hallgatók illetékes kara nemzetközi dékánhelyettesének feladata az, hogy a kiutazó hallgató tanulmányi szerződésében foglalt kreditszám beszámításáról nyilatkozzon. Amennyiben a tanulmányi szerződésben a minimum 21 kredit beszámítása nem biztosítható (akár a hallgató hibájából, akár a fogadó intézmény tárgyszerkeztéséből), a részképzés nem kezdhető meg.
6. A féléves külföldi részképzésben felvett tárgyak közül minimum 21 kreditnek a hallgató szakos tanulmányaiban kötelező vagy választható tárgyakat kell kiváltania. A kiváltásnak nem feltétlenül az adott félévre kell vonatkozni, engedély adható később tanuló tárgyak kiváltására is. Kötelező tárgyak esetén tárgyekvivalenciára van szükség, választható tárgyak esetén nem szükséges tárgyszintű ekvivalencia. A kötelező tárgy ekvivalenciájának elismeréséért az adott karon az adott programnak megfelelő módon) és a választható tárgyak kreditbeszámításáért a dékán a felelős.
7. A kreditbeszámításnak az a célja, hogy a hallgató külföldi részképzése alatt is érvényes félévet zárhasson le. Ehhez a kiutazás előtt az adott félévre be kell iratkozni. A beiratkozás a dékán által aláírt tanulmányi szerződés bemutatása alapján történik. A beiratkozás elmulasztása a részképzésből való kizárást jelenti, az összes kedvezmény (ösztöndíj, részösztöndíj, stb.) megvonásával.
8. Hazajövetel után legkésőbb 30 nappal a hallgatónak be kell mutatnia a külföldi felsőoktatási intézményben sikeresen lezárt tantárgyakat igazoló dokumentumot. Ez alapján az illetékes kar hivatala ellenőrzi, hogy a tanulmányi szerződésben foglalt kötelezettségeket a hallgató teljesítette-e. Amennyiben a hallgató nem szerzte meg a félévi legalább 21 beszámítható kreditet, a részképzésre felvett bármely ösztöndíjat, költségtérítést visszafizetni köteles.
9. Aki a tanulmányi szerződésben foglalt legalább 21 kreditpontot nem szerzte meg, a továbbiakban minden egyetemi részképzési pályázatra való jogosultságot elveszíti. Ugyancsak kizárja magát a további részképzési lehetőségekből az, akire vonatkozóan a fogadó egyetem panasszal élt és a panasz jogossága az itthoni fegyelmi vizsgálat során bebizonyosodott.

4.§ Pénzügyi feltételek

1. Az egyes programokra vonatkozó pénzügyi feltételeket a pályázati kiírás tartalmazza.
2. Az Egyetem nem vállal pénzügyi felelősséget abban az esetben, ha nem ő a pályázat kiírója.
3. A részképzés ideje alatt a hallgató magyarországi juttatásai és díjfizetési kötelezettségei szünetelnek, kivéve a tandíjfizetési kötelezettséget, amelyet a részképzés ideje alatt is teljesíteni kell. Kollégista hallgató köteles helyét a kiutazás idejére külföldi cserehallgató számára átengedni.
4. A 3. § 9. pontja szerinti visszafizetési kötelezettség esetén jogos részköltségek elismerésére kérelem nyújtható be az illetékes dékánhoz vagy a nemzetközi igazgatónak címelve.

5.§ Vegyes rendelkezések

1. A hallgató a teljes képzési ideje alatt összesen maximum három aktív félévet tölthet külföldi felsőoktatási intézményben (a KTVSZ korlátozását is figyelembe véve). Eközben itthon legalább egy érvényes félévet kell lezárnia. Ha a hallgatónak lehetősége nyílik arra, hogy két egymást követő félévet töltsön el külföldi részképzésben, ez csak egyazon program keretében ugyanabban az intézményben lehetséges.
2. Egyetemi szervezésű részképzésben összesen két alkalommal részesülhet a hallgató. Az Erasmus-támogatást csak egyszer lehet elnyerni.
3. Jelen szabályozás pontjai az Egyetem által meghirdetett valamennyi részképzési lehetőségre egyaránt vonatkoznak. Az egyes programokra vonatkozó speciális feltételeket az 1. sz. melléklet és a mindenkori pályázati kiírás együttesen tartalmazza.
4. Nem egyetemi szervezésű és egyéni külföldi részképzésben való részvétel esetében a 3. § beszámítási szabályai akkor alkalmazhatók, ha ezt a hallgató kezdeményezi. Ha a hallgató úgy vett részt külföldi részképzésben, hogy előtte nem kötött tanulmányi szerződést, vagy nem kapott hivatalos engedélyt külföldi résztanulmányok folytatására, abban az esetben a külföldi félév utólagos elismerése nem lehetséges, a hallgató adott féléve passzívnak számít. A hallgató ebben az esetben kérheti egyes tantárgyak (maximum 15 kredit) elismerését.
5. A Szabályzatban használt fogalmak:
  - **külföldi részképzés:** ha a hallgató a fogadó egyetem szempontjából számított legalább egy szemeszert külföldi felsőoktatási intézményben végez
  - **ösztöndíj:** a teljes költséget (átlagos igényeket feltételezve) fedezi
  - **részösztöndíj (támogatás):** csak a költségek fedezésének egy részére szolgál
  - **tandíjmentesség:** a külföldi intézmény csak a tandíjat engedi el, ezekben az esetekben a hallgatónak az összes egyéb felmerülő költséget finanszíroznia kell.

Mellékletek:

1. sz.: Egyetemi részképzési programok és azok speciális feltételei
2. sz.: Tanulmányi szerződés (Learning Agreement) (formanyomtatvány)
3. sz.: Részképzési szerződés (formanyomtatvány)

Budapest, 2001. február 1.

A mellékletek, valamint minden további konkrét és részletes információ elérhető a Nemzetközi Kapcsolatok Csoportnál, II. emelet 213. szoba.

Chikán Attila s.k. rektor

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGI ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI EGYETEM

pályázatot hirdet

Informatikai Szolgáltató Központ igazgatói tisztségére:

Az igazgató főbb feladatai:

- biztosítsa az egyetem központosított informatikai hálózatának és informatikai rendszerének fejlesztését és az üzemeltetését,
- képviselje az ISZOK-ot az egyetemi fórumokon,
- dolgozza ki az egyetem informatikai fejlesztésének stratégiáját és irányítsa megvalósítását,
- irányítsa az egyetem inter- és intranetes megjelenítésének fejlesztését és működtetését.

A pályázó rendelkeznie szakirányú felsőfokú végzettséggel és egy világnyelv tárgyalóképes ismeretével. Előnyt jelent az oktatási intézményben és az üzleti életben szerzett informatikai vezetői tapasztalat.

Rectori Hivatal vezető adminisztratív igazgatói tisztségre

Az igazgató főbb feladatai:

- lássa el az Egyetemi Tanács titkári feladatait,
- irányítsa az egyetemi szabályzatok megalkotásával és módosításával kapcsolatos tevékenységet,
- folyamatosan tartson munkakapcsolatot a központi és a kari hivatalokkal,
- irányítsa a rektor, illetve az Egyetemi Tanács hatáskörébe tartozó címek, kitüntetések és oklevelek adományozásával kapcsolatos teendőket.

A pályázó rendelkeznie társadalomtudományi egyetemi végzettséggel és egyetemi doktori címmel, a hazai egyetemi képzésben szerzett legalább öt éves oktatási és igazgatási gyakorlattal. További fontos követelmény a legalább középfokú angol állami nyelvvizsga.

A Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemmel teljes munkaidős közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkező dolgozók pályázhatnak. A pályázónak meg kell felelniük a felsőoktatásról szóló, 1993. évi LXXX. törvény előírásainak a később történt módosítások figyelembevételével. A pályázatok elbírálása - az említett törvény követelményei mellett - a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem szabályzatai alapján történik, a pályázatok beadási határidejét kövező 60 napon belül.

A pályázók munkaprogramot kell benyújtani, amelyben a megpályázott munkakör ellátásával kapcsolatos konkrét elképzeléseiket vázolják. A pályázatokhoz mellékelni kell a jelölt szakmai önéletrajzát, publikációs jegyzékét, a képzettségét, nyelvtudását igazoló dokumentumok hitelesített másolatát. Az igazgatói kinevezések maximum öt évre szólnak.

A pályázatot a megjelenéstől számítva 30 napon belül a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem rektorának címezve az egyetem Humánpolitikai Csoportjához kell benyújtani egy eredeti és egy fénymásolt példányban. A pályázatokkal kapcsolatos további információk is itt szerezhető be. (1093. Bp. Fővám tér 8. II. 205. szoba, tel: 217-6068, vagy 216-1850/6171-es mellék)

Dr. Chikán Attila rektor

HATÁROZATI JAVASLAT

Az Egyetemi Tanács tudomásul veszi a 2001. évi tervezőmunkáról készített tájékoztatást, és az alábbi határozatokat hozza:

1. A további tervezőmunkában a jelenlegi számításokban mutatkozó 73 millió forintos kiadási többlettel szemben a folyó költségvetésben 100 millió forintos bevételi többletet kell elérni. A bevételi többletet az informatika és oktatástechnikai fejlesztésekre kell fordítani.

2. A bevételi többlet elérésének területei:

- a **kollégiumok** kiadási többletét legfeljebb 10 százalékkal haladhatja meg a 2000. évre előirányzott 32 millió forintot (+29 MFt). Ez azt jelenti, hogy egy kollégiumi férőhely fenntartása a 2000. évi 13 100 Ft/hóról legfeljebb 14 400 Ft/hó összegre nőhet, szemben a jelenlegi tervben szereplő 16 600 Ft/hóval. Ennek érdekében meg kell vizsgálni a kollégiumi normatívát kiváltó lakhatási támogatás ésszerűbb felhasználási lehetőségeit, illetve a különösen rossz állapotú és magas fenntartási költségű saját kollégiumi épületek helyett más felsőoktatási intézményektől való férőhely-bérlés lehetőségeit.

- a **központi könyvtár** kiadásai nem haladhatják meg a 215 millió forintot (+25 MFt). Ez az előző évi tervhez képest 17 százalékos csökkenést jelent, aminek realitását a 2000. évi létszámlépcsítés, valamint az állománygyarapításba - az eddigiekben is sikeresen - bevonható pályázati források biztosítják.

- meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy **idegen nyelv- oktatás** személyi költségei ne haladják meg a 8 000 Ft/idosáv/hallgatói csoport összegét (+41 MFt). A jelenlegi tervben ugyanez 10 525 forintot tesz ki az alábbiak szerint:

állami finanszírozású hallgatói létszám	1 820
hallgatói csoport	121 (15 fővel számolva)
idosáv/csoport/hét	4
idosáv/csoport/28 hét	112 (tanév-költségvetési év)
összesidosáv 1 évre, 121 csoportnak	13 589
állami finanszírozású személyi költségek (eFt)	143 033
1 időszakba jutó személyi költség (eFt)	10,525

41 millió forinttal kevesebb személyi költség esetén egy időszakba 8 000 forintba kerülne.

- további 90-100 millió forintos többlettörzést kell elérni a névhasználati díjakból, szponzori támogatásokból és egyéb külső forrásokból.
2. A fenti követelményeknek megfelelő - és a számítógépes rendszer felparaméterezésére alkalmas részletezettségű - 2001. évi költségvetést a januári Egyetemi Tanács ülésére kell benyújtani.

Budapest, 2000. december 11.

Piringer Júlia

Az Alapítvány a Pályakezdő Közgazdászokért, Jogászokért és Mérnökökért pályázatot hirdet

külföldi tanulmányutak és külföldön megrendezésre kerülő szakmai rendezvényen való részvétel támogatására

vagy tankönyv, szakkönyv és jegyzettámogatásra.

A támogatást az alábbiakban felsoroltakra lehet kérni:

- utazás, szállás, étkezés, belépőjegy, részvételi díj támogatás vagy
  - tankönyv, szakkönyv és jegyzet vásárlás
- I. Az utazás támogatásra pályázhatnak olyan műszaki vagy jogi vagy közigazdasági tanulmányokat folytató hallgatók illetve volt hallgatók akik a 2000/2001-es évben folytattak vagy folytatnak külföldön tanulmányokat, vagy vettek részt szakmai programokon, illetve a 2001-es évre tervezik, hogy külföldi tanulmányi programokra pályáznak, vagy külföldön megrendezendő szakmai eseményekre látogatnak el.
- II. A tankönyvtámogatásra pályázhatnak azon egyetemi hallgatók akik az alábbi három egyetem közül legalább kettő egyetemen párhuzamos képzésben vesznek részt az 2000/2001-es tanévben. Budapesti Műszaki Egyetem, Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, ELTE Jogi Kar. A pályázók maximum 25.000,- Ft erejéig párhuzamos képzésüket elősegítő tankönyv, szakkönyv illetve jegyzettámogatásra fordítható összeget igényelhetnek.

A pályázatokat legkésőbb 2001. február 19-én kell postára adni az Alapítvány levelezési címére, Budapest 1126 Hollós Simon u. 30. A pályázattal kapcsolatos további információk beszerezhető Halász Csabától (30-9528-302).

KARRIER SAROK

Kedves Hallgatók!

A Karrier Iroda a tanév második félévében is szeretettel várja programjain és az irodában az érdeklődő hallgatókat. Legfontosabb eseményeink:

- **Karriermenedzsment szeminárium**, amely minden kedden 14.00 - 15.15 óráig az E 309-es szemináriumi teremben lesz. A szeminárium témáiban az önéletrajzírás, az interjúra való felkészülés, a kiválasztási módszerek stb. szerepelnek, vállalati HR szakemberek közreműködésével.

Az első előadásra 2001. február 13-án kerül sor. Előzetes regisztráció a karrier@gkd.bke.hu e-mail címen vagy a Karrier Irodában.

- **Közgáz KarrierExpo**: a 2001. április 18-19-én megrendezésre kerülő állásbörze.
- **Arthur Andersen Karrier-pizza** 2001. február 20-án és március 28-án 11.00 órától a III. előadóban, melyre szeretettel várjuk a IV., V. éves hallgatóinkat.

Végzőseink Önéletrajz-gyűjteménye 2001, amely immár harmadik éve segíti hallgatóink elhelyezkedését. Ehhez 1 oldalas magyar nyelvű önéletrajzaitokat várjuk lemezen, vagy e-mail-ben.

Egyéb programjainkról, állásajánlatainkról a www.bkae.hu/karrieriroda honlapon olvashattok.

Elérhetőségeink: BKÁE Karrier Iroda, 1093 Budapest, Fővám tér 8. fsz.31.

Telefon: 216-2782; 215-5538; 216-1850/6080, 6086, 6381

E-mail: karrier@gkd.bke.hu • Web: www.bkae.hu/karrieriroda

A MENZA

Egyetemünk legnagyobb "intézménye" a pincében van: az étterem 3200 négyzetméterre naponta 1000-1500 embert szolgál ki, diákokat, tanárokat és külsősöket egyaránt. A menzát hét és fél éve az ELAMEN Rt. üzemelteti, azóta Kovács Gábor az üzletvezető.

Amit a betérő ebédelő nem lát: az óriási étkezőrész mögött ugyanekkora konyha található. Külön helyiségekben készülnek a frissensültek, hidegtalak, levesek, cukrászsütemények, számos raktárban és hűtőházban tárolják a tejtermékeket, baromfit, húst, zöldséget, mirelit és félkész ételeket, sőt még egy tojásmosó kamra is van! A konyharész mögött található a személyzeti étkező és a mindig megterített protokollterem, ahová váratlanul érkező vendégekkel is beülhetnek az egyetem vezetők.

A menzán csak olajjal és margarinnal főznek, minden ételt helyben készítenek el, kivéve természetesen a készen vett mirelit hússokat, amiket csak kisütnek. A diákok leginkább a főzéléket és tésztaakat veszik, naponta 2-300 adag főzélék fogy el. Legkedveltebb a sárgaborsó, lencse és zöldbabfőzélék, a sóskát és a finomfőzéléket kevesen szeretik. Azonban nemcsak tömegcikkeket tartanak: a változatosság kedvéért néha olyan ételek is az étlapra kerülnek, mint a fokhagymás cápasteak, amelyből csak 11 adag kelt el.

Egy ekkora nagyüzemben per se a mosogatnivaló is rengeteg. A "fehér" mosogatóban a tányérokot, evőeszközöket, a "fekete" mosogatóban a fazekakat mossák el, a nemrég beszerzett korszerű mosogatógépek mellett még a Polski Fiat méretű, zajos békebeli orosz mosogatógép is működik.

Huszonnégyen dolgoznak a menzán, közülük öt szakács, a munkaidő reggel hattól délután fél ötig tart. Maga a főzés tízenegyre befejeződik, hiszen akkor nyit az étterem, utána már csak a frissensülteket készítenek el. A napi étkezés mellett a menza rendezvényeknek is helyt ad, a Gólyabálon is nyitva tartott.

Az étterem - amelyben még soha nem fordult elő fertőzés - decemberben elnyerte az ISO 9002-es minőségbiztosítási tanúsítványt, melyet ingyenes ételbemutatóval egybekötött fogadáson adtak át. Ebből az alkalomból beszélgettem Újhelly Andrásral, az ELAMEN Rt. elnök-vezérigazgatójával.

Új arculatot mutat az étterem bal oldalán kialakított Tiffany Grill. Milyen további változtatásokat terveznek?

- Jelenleg az elegánsabb kivitelű Tiffanyban grilleztek, a sütőpároló készülékben zsír nélkül készült ételek, palacsinták kaphatók, míg a hagyományos, jobb oldali részben olcsóbb leveseket, főzéléket, főtt tésztaakat lehet enni. A jövőben szeretnénk a jobb oldali részt is esztétikusan kialakítani, hogy szívesen étkezzenek itt a diákok, tanárok. Nagybó, belsőépítészeti átalakításnak korlátot szab, hogy az egyetem épülete műemlék. Természetesen nemcsak a szem előtt levő részt, hanem a konyhatechnikát is modernizálni fogjuk, például a gőzről átváltunk a gázüzemű berendezésekre.

Tervezi-e meghosszabbítani a napi nyitva tartást?

- Három éve már végeztünk egy felmérést arról, hogy érdemes-e reggelit és vacsorát bevezetni, de olyan kis igény van rá, hogy nem térülne meg a költségek.

Rentábilis az étterem üzemeltetése?

- Az étterem szerény haszonkulccsal dolgozik, inkább alacsony árakra törekszünk. Jelenleg az ételken levő minimális nyereséget is visszaforgatjuk, beruházásokra fordítjuk. A Tiffany Grill átalakítása is az Elamen költségén történt, az egyetem nem adott rá támogatást. Talán később valóban nyereségesek leszünk.

Igen nagy a menza ételválasztéka: naponta általában a menü kívül tízenegynéhány frissensült, több készétel, főzélék, térszaétel közül lehet választani.

- Sajátos a helyzetünk, mivel minden nap ugyanaz a vendég tér be hozzánk, ezért igyekszünk kicsi változást is elérni. Egy étel 4-5 hét elteltével szerepelhet újra az étlapon. Egy évben körülbelül 700 ételt készítenek el szakácsaink, ami komoly szaktudást igényel.

Sok diák drágállja a menza árát, azért nem étkezik itt.

- Mindig az a kérdés, mihez viszonyítunk. Ha valaki az otthoni főzéshez hasonlítja az ELAMEN árát, akkor drágának tűnhet, de nyilván elfeledkezik a gáz- és villanyzámláról, a bérleti díjról, nem is beszélve a saját munkabérről, ami egy étteremnél mind kiadás-ként jelenik meg. Ha viszont a gyorséttermekhez hasonlítjuk a menzát, akkor itt 500 forintért, azaz egy menü árértéért levett, főfogást és köretet kapunk, amivel nemcsak jóllakik, de egészséges, meleg ételt is eszik a diák nyugodt körülmények között.

Mártonffy Zsuzsa

Budapesti útvonalajánló a Westel+Pressben

A Westel Mobil Távközlési Rt. Magyarországon elsőként **wapos útvonalajánló** szolgáltatást indít. Ezzel továbbra is úttörő szerepet játszik a helyfüggetlen mobil tartalomszolgáltatások fejlesztésének történetében. A **wapos étteremkereső** szolgáltatás és az **infoSMS időjárás** előrelépés után most **Budapest és a környező 78 település területén nyújtanak navigációs segítséget**. A WAP-felhasználóknak mindössze kiindulási helyzetét és úti célját kell megadnia, majd kiválaszthatja, hogy autós vagy tömegközlekedési útvonalajánlatot kér-e.

Az autós útvonalajánlat a napszaknak megfelelő leggyorsabb útirányt adja meg, jelölve a bekanyarodási pontokat és az egyes útszakaszok hosszát. A rendszer figyelembe veszi a fővárosi útlezáráásokat és felbontásokat is és becslést ad a várható menetidőről.

A W+Útvonal szolgáltatás WAP címe: <http://wp.hu/index.wml>

Január 15-től WAP-on is elérhető a Westel egyik legnépszerűbb szolgáltatása, a hetente frissülő operátorlogó és csengőhang gyűjtemény. Így már SMS-üzenetekben, weboldalon és WAP-on is válogathatunk a mobiltelefonnak egyéni jelleget kölcsönző kis képek és dallamok közül. SMS-ben a 777 számról kérhetőek le a logók és csengőhangok a LOGO vagy CSENG-üzenetek elküldésével, Westel hálózaton belül. WAP-on a wp.hu/index.wml oldal 777sms rovatában található a gyűjtemény, webben pedig a www.777sms.hu címről érhető el.

Szem re va ló

Mozi-mánia

A mai korban már tagadhatatlan a tömegkommunikációs eszközök (tv, rádió, Internet, mozi) hatása az emberi viselkedésre, ezért fontos, hogy megválogassuk azt, hogy mit nézzünk meg, elsősorban azt vizsgáljuk meg, hogy **miért**.

Miért is megyünk moziba?

- a főszereplő miatt,
- a világ vonz, amelyet mi elérhetetlennek hiszünk, és így egy pár percig a részeseivé válunk,
- megéljük olyan dolgokat, amelyek a valóságban nem léteznek,
- mert olyan érzéseket vált ki a film (a főszereplővel való azonosulás esetében), amelyeket sosem tapasztalhatnánk, s később lerázzuk ezt a béklyót, mondván: "Ez csak film, ilyen nincs a való világban.". De jó volt néhány pillanatig átérezni a főszereplő problémáját, mint mikor a saját rémálomban keressük a kiutat, s felkelünk (ágyból, székéből) és örömmel konstatáljuk: **elmúlt**.

Egy új film, egy új érzés. Minden filmről meg van a véleményed, s a hozzá kapcsolódó érzésed. Van olyan, amely megérint, van, ami csak szórakoztat, s van, ami "z" kategóriás, azaz rossz. A jó film hatását a lélekre és a tudatra, csak ezzel a gondolattal tudnám kifejezni: **"elnémbe, mint a fémba a savak, ösztöneimmel belemartalak"**, ez az idézet azt jelenti, hogy a film olyan mély érzéseket támaszt, hogy egy ideig képtelen vagy felülkerekedni a látotakon, csak bolyongsz, és más megoldásokat keresel, s megpróbálsz megfogalmazni a véleményedet, mert azt mondani, hogy: **"Jó volt."** - olyan elcsépetnek hangzik, de más nem jön, a meghatottságtól a nyelvedre. Nem tudhatod, hogy a rendező mit akart elérni a filmmel, de **érezted, örültél, nevedél, sirtál, szeretted** feltétel és kötelezettségek nélkül.

Moziajánló!

- ☉ - érdemes megnézni
- ☉ - egyszer nézhető
- ☉ - kihagyhatod

Heti felmérés:

- ☉ - **Apádra ütök:** Ben Stiller, és Robert De Niro egy vígjátékban. Kell ennél jobb ajánló?!
- ☉ - **Hangyák a gatyában:** Aki látta az Amerikai pitét, ezt sem mulaszthatja el.
- ☉ - **Zúrzavar:** Nem értem, miért nem hagyják Európára a művészeti filmek gyártását.

Függőnyt fel!

Figaró házassága

Alföldi Róbert rendezésében a Tivoli Színház mutatja be. A címszereplő Stohl András csipőtörése miatt, maga a rendező lép színpadra. A történet elrejt minket a rizsporos parókák, bárónék, tetszetős szobalányok, szerelmi históriák idejébe. Természetesen, mint már megszoktuk a rendező úrtól, semmi sem szokványos, semmi sem ósdi. Felhangzik egy-két Lagzi Lajcsi szám, rapszövegek, nem éppen korhű metaforák, vagy jelzők, s van, mikor csak egy szál semmiben vonulnak fel a szereplők. De mindez teszi olyan különlegessé, egyedivé a darabot, nem is szólva a szereplőgárdáról: Alföldi Róbert, László Zolt, Juhász Réka, Horváth Lili.

Viccek

Mi a nő közgazdasági értelemben?

- **A tüke kamatait élvező elfekvő vagyoni.**

Mikor nem találkozok a kereslet a kínálattal?

- **Ha homokos férfi szólít le lesbikus nőt.**

Mi volt a huszadik század legnagyobb hajó-katasztrófája?

- **Hogy a Titanic süllyedt el és nem az Aurora!**

Mi a szüzesség mértékegysége?

- **Egy volt!**

Versike

Tantárgyak királya, SZÁMVITEL!
Még az örületbe viszel.
Itt ülök feletted, a szemem leragad
Hiányosságom pedig szépszerével akad.
Üzleti vagy cégérték, vagyoni értékű jog,
A céget felszámolják, a saját váltó forog
Jön a göngyöleg betétdíjas áron,
Csökken az állomány a devizaszámlámon.
Megveszem az árut, még észbe sem kaptam,
Belföldi vevőnek készpénzért eladtam.
Szegény beruházás még nincs is aktiválva,
Tervem felüli ÉCS már a fogát feni rája.

A raktár leég, az anyagot ellopják,
Számok, számok, tételek ezt még mindig bírják.
Szokásos mértékű vagy azt meghaladó?
Van mérték, fizet a biztosító.

Bonyolult dolog ez, egytől egyik minden,
Pedig még saját termelésű készlet elszámolás sincsen
Tartozik, Követel, hol is áll a fejem?
Azt hiszem SZÁMVITEL, Te vagy a végzetem.

Írta és szerkesztette: Bernschütz Mária

VADEMBEREK – tesztvetítés az egyetemen!!

Te is részt vehetsz –

február 14-én, szerdán este fél 7-kor a IV. előadóban

A Vademberek című film forgatását tavaly nyár végén fejeztük be. (A megélt kalandokról majd máskor, más helyen...) A filmet Szurdi Miklós rendezte (öt a Família Kft., a Linda és más tv-sorozatok, illetve több játékfilm rendezőjeként ismerheted). De a színészeket sem kell nagyon részletesen bemutatni, hiszen egy részük színpadi színész (Szakács Tibor, Schell Judit, Lippai László), a többiek a színpadról és filmről is jól ismertek: Cserhalmi György, Kamarás Iván, Szabó Győző. A felkért művészek nagy lelkesedéssel láttak munkához, s a forgatáson az embert próbáló helyszíni körülmények ellenére mindent megtettek a siker érdekében. Az operatőr, Szalai András neve is jól ismert szakmai körökben... És még sorolhatnánk, hiszen a rendező-asszisztensétől a világhíresítőig minden közreműködő komoly filmes múlttal büszkélkedhet...

SZERINTED MITŐL LESZ EZ A JÓ FILM BOMBÁJÓ AZ UTOLSÓ VÁGÁSBAN? MINDEK ÉRDEKEL A VÉLEMÉNYED!

A Vademberek gyártásakor a produktív cég számos új módszert alkalmazott: előzetes felmérés készült a forgatókönyv megírása során (e közvélemény-kutatás alapján lett a film címe Vademberek – szóval: hallgatunk és számítunk Rátok!). Egy nagyon profi (csak amerikai produkcióknál megszokott), színvonalas sajtó dossziét is összeállítottunk, hogy minél szélesebb körben minél több információ keringjen a filmről.

Most Te is részese lehetsz ennek a bemutatás előtti nagy kalandnak! A tesztvetítést nem csak egy formális dolognak tartjuk, ahol megnézhető a filmet, hanem a hallgatók jó ötleteit fel is fogjuk használni, mikor a film végleges, moziba kerülő változatát elkészítjük. Így majd büszkén ülhetsz be

a moziba, hiszen lehet, hogy jó ötletet ad a filmvászon vizionálható. A vetítés utáni beszélgetésen szeretnénk öszinte véleményeket hallani a filmről. Cserébe mi is hozunk Nektek valamit: a film alkotóit (színész, rendező, operatőr), akik szívesen állnak rendelkezésedre, ha szeretnétek őket kérdezni erről-arról a filmmel kapcsolatban.

NA JÓ, VALAMIT A SZTORIRÓL IS ELÁRULUNK.

A Vademberek forgatókönyve Békés Pál tollából született, de a rendező, mi több, a producer is dolgozott a könyvön. A film napjainkban játszódik, a főszereplő négy harmincéves férfi, akik minden nyarukat egy dunai szigeten töltik. Teljesen normális, sőt, jóra való fiatal emberek, a történet során mégis váratlan, majd egyenesen döbbenetes helyzetekbe keverednek.

A Vademberek a négy főszereplőn, illetve az ő tetteiken keresztül mutatja be, milyennek látja a társadalom a mai harmincévese-

ket, akik az elmúlt tíz (nehéz) évben szocializálódtak, élték a mai Magyarországon életüket.

S HOGY MIÉRT ÉRDEMES MEGNÉZNI EZT A FILMET?

1. Mert ez egy "klinikailag tesztelt", "NAGYON ÉRDEKES" film – mondják, akik eddig látták az első vágás eredményét).

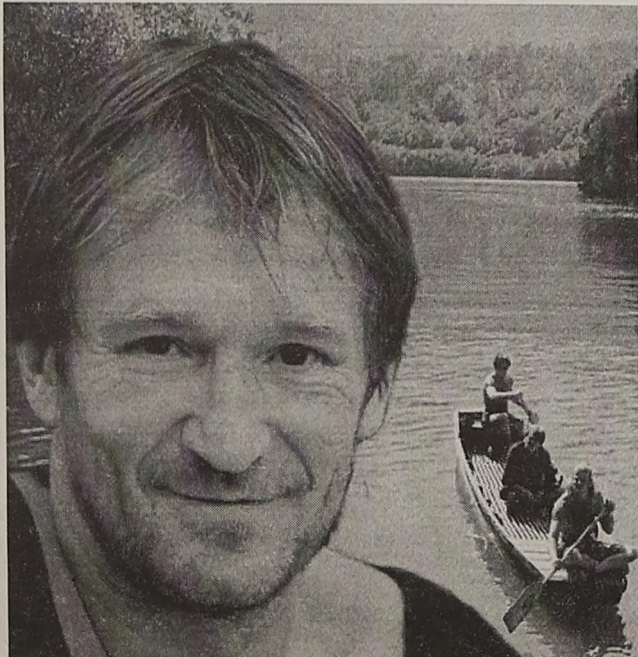
2. Mert a "PH-értéke" is megfelelő (hiszen az ország legkedveltebb, trendi színészei játszanak benne).

3. Mert a tesztvetítésen elmondott vélemények alapján alakítjuk-formáljuk tovább a filmet, míg az a moziba kerül, így elmondhatod magadról, hogy a film elkészítésében Te is aktívan részt vettél...

4. Az esetleges mellékhatások (ügynevezett "Vademberek-addikció") kialakulása esetén kérd ki mozipénztárosod véleményét.

Mindenkit szeretettel várunk!

Az egyik főszereplő: Cserhalmi György

KÖZGÁZ FILMKLUB

közcáz
film klub

FILMKLUB – AJÁNLÓ

Ha "skandináv" vagy "északi" filmekről esik szó mostanában, leginkább Lars von Trier (EURÓPA-1991; HULLÁMTÖRÉS-1996; IDIÓTÁK-1998; stb.) és az úgynevezett "dogma-csoport" (Thomas Vinterberg: SZÜLETÉS NAP-1998; Soren Kragh-Jacobsen: MIFUNE UTOLSÓ DALA-1999; stb.) ötlük az eszünkbe, esetleg Aki Kaurismäki (LENINGRAD COWBOYS MENNI AMERIKA-1989; A GYUFAGYÁRI LÁNY-1990; BÉRGYILKOST FOGADTAM-1990; BOHÉMÉLET-1992; VIGYÁZZ A KENDŐRE TATYJÁNAI-1994; GOMOLYGÓ FELHŐK-1996).

Keveseknek jut eszébe az immár 83. évét taposó **INGMAR BERGMAN**, kinek aktivitása ma már inkább csak önéletrajzi regényírásban ölt testet (magyarul is olvashatók), filmrevitellük hol fia (Daniel Bergman: VASÁRNAPI GYEREKEK-1992), hol egykori élettársa és színésznője (Liv Ullmann: MAGÁNVALLOMÁSOK-1997), vagy éppen fiatalabb pályatárs (Bille August: A LEGJOBB SZÁNDÉKOK-1992) veszi kézbe. Ha előrehaladott kora és betegségei engedik, még rendez ugyan egy-egy TV-filmet vagy színházi előadást, de nemrég valami olyasmit talált mondani, hogy "... hazugság az egész" (?). Ez persze minket, filmbarátokat nem kell, hogy elriasszon, Bergman életműve megmászhatatlan és – ahogy mondani szokták – a filmművészetre gyakorolt hatása elvitathatatlan. Egy apró példa ez utóbbi illusztrálására: közismert, hogy Woody Allen rangjóságig tiszteli Bergmant, van olyan filmje, amit kifejezetten az ő stílusában készített. Az 1977-es ANNIE HALL (Woody Allen Oscar-díjat kiérdemelt opusza, amit természetesen nem vett át) egyik jelenetében a két főszereplő moziba készül, de egyikük kékis 1-2 perccel, erre Woody – hiszen ő játssza – kifakad, hogy ő nem tud beülni a film felére. Válasz: de hiszen még csak a feliratok mennek és azok is svédül. A mozi előcsarnokában pedig ott virít egy plakát, úgy rémlik a SZEMTŐL SZEMBE (1976) c. Bergman filmé.

Nos, egy szóval is száz a vége, ebben a félévben levettük azt a 8 Bergman filmet, ami celluloid szalagon hozzáférhető, valamint néhány ritkaságot, azoknak, akiket érdekel az "északi" emberek hiedelmvilága, élete.

II.21. Első alkalommal mindjárt egy svéd legendát feldolgozó művel kezdünk, a SZÜZFORRÁS (1959) cíművel, ez Bergman 21. filmje, közel sem a legjobb, maga a rendező "közlekedési balesetek" tartja. De azért nehogy azt higgyük, hogy rossz (egy Oscart csak bezsebelt), de hát ugye a mérce magas: bár elég soká talált rá igazi hangjára/képére Bergman, ez előtt készített már olyan maig kikezdhetetlen remekműveket, amik után ez visszalépésnek tűnt. Ettől függetlenül rághatódónak kiváló alkalom, külön ajánlom mindenki figyelmébe a férfi főszereplőt: Max von Sydow-t és az operatőrt: Sven Nykvist-et, akik az egész Bergman-életmű legfontosabb résztvevői.

K.e.Zs.

Február 21. Ingmar Bergman: Szűzforrás (1959, svéd)

Február 28. Victor Sjöström: A halál kocsisa (1920, svéd)

(A további előadásokat következő számunkban közöljük.)

A minden filmre érvényes bérlet ára: 1100 Ft, és csak fényképpel érvényes!

Megvásárolható a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem közművelődési titkárságán (1093 Bp. Fővám tér 8. I. emelet 144-es szoba. telefon: 217-5110) vagy a fímvetések helyszínén (BKÁE főépület, IV előadó).

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI EGYETEM LAPJA

A szerkesztőbizottság elnöke: Benedek István Gábor ▲ Főszerkesztő: Bátki Mihály

Lapigazgató: Szabó Mária Magdolna ▲ Munkatársak: Géber Júlia, Győri Dávid, Mártonffy Zsuzsa, Zárda Nóra
Szerkesztőség: 1093 Bp., Fővám tér 8. Tel./üzenet/fax: 218-0356, Központi szám: 218-6855 (6062 mell.)

E-mail: kozgazdasz@szek.bke.hu

Kiadja a BKÁE megbízásából a Héttoronny Kiadó. 1025 Bp., Csévi köz 15.

Nyomdai kivitelezés: BETŰ Stúdió, Bp. VII., Vörösmarty u. 3/a. Telefon/Fax: 478-0680

ISSN: 0230-7529